Almanahul MAGAZIN 68

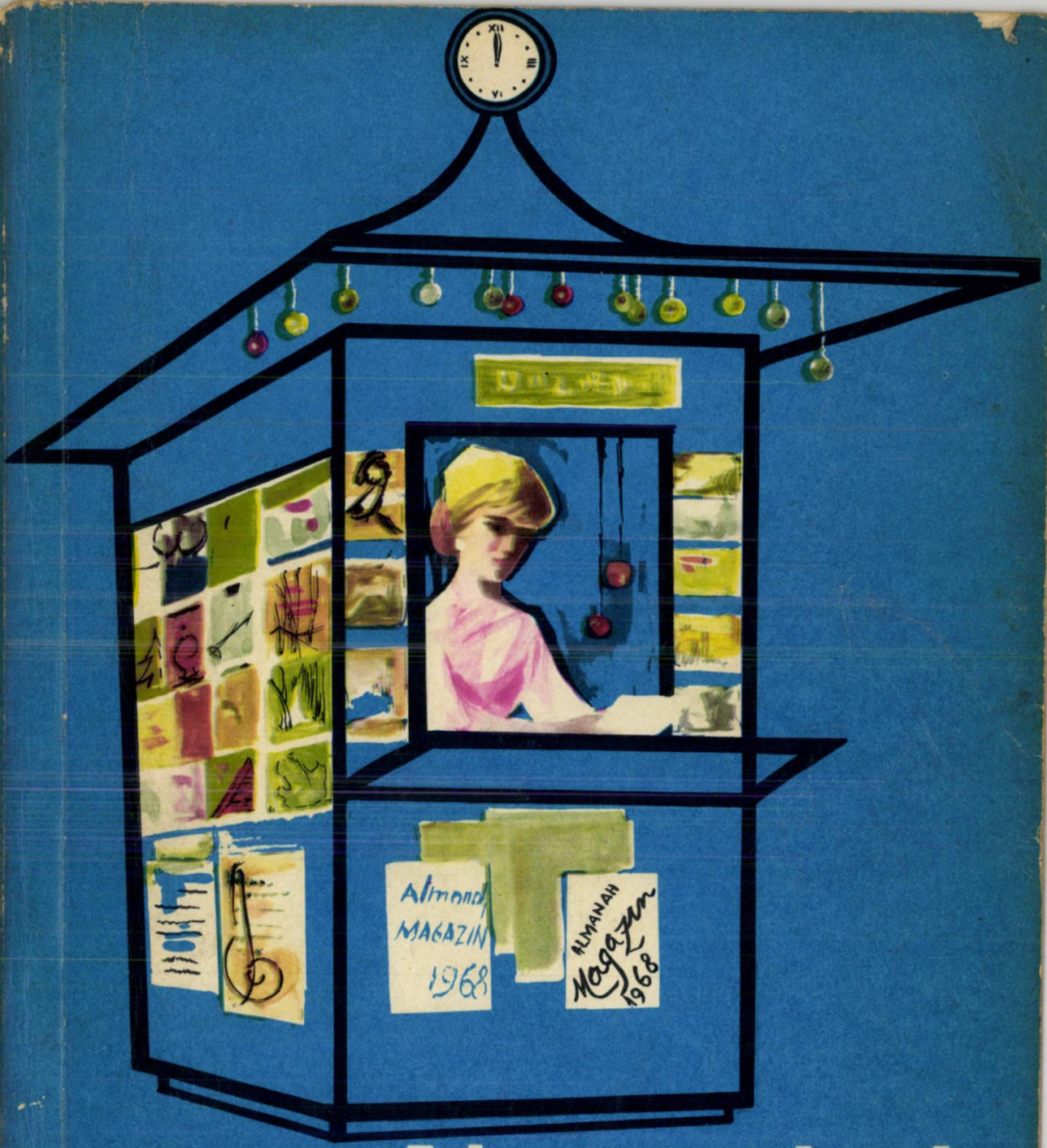

Almanahul MAGAZIN 1968

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTI ANI

LA MULTIANI

NICOLAE TĂUTU

MUZEUL PRESEI SEVER BOCU
JIMBOLIA
Nr. .....

PATRIE

Te port în gînd întreagă cu munți și cu izvoare
precum trăiește vara în miezul cald de pîine,
cum boabele de struguri duc pajiște solară
și cum străbate ploaia în holdele de mîine.

De aceea-mi ard în sînge lungi veacuri de-asuprire,
aud mulțimi cum urcă prin ascuțiș de coase,
pe Horea și pe Tudor îi văd în amintire,
cu ei răzbeam o dată spre culmile stîncoase.

Îmi amintesc de ziua cînd brațe hotărîte
au spulberat coroana de regi, apăsătoare,
și în palatul negru cu săli posomorîte
pătrunse primăvară, o stemă lucitoare.

Suia în slavă stema cu spice aurite,
cu sonde și cu cetini de nobilă supleţe
iar un luceafăr tînăr spre inimi nesfîrșite
împrăștia în raze un imn de frumusețe.

De nu-i pe stemă chipu-i, a omului privire
o știu lîngă furnale sau ostenind pe carte,
să jaloneze drumul spre larga fericire
de la Bicaz la Argeș, la Dunăre departe...

Iar soarelui din stemă i-aș cere doar o rază
muiată în cerneala albastrului din zare,
pe-a cerului hîrtie, în liniștea de-amiază,
să scriu cu ea hrisovul izbînzii milenare.

Să scriu ce aspră luptă am înfruntat prin vreme
pînă s-aprindem astăzi în munți hidrocentrale,
să înălțăm orașe, să modulăm poeme
pe harfa răsfirată a plaiurilor tale.

Ar scînteia hrisovul de slove-aurifere,
de noile cuvinte urcate-n veșnicie
ca să vestească-n larguri a omului putere,
și ar semna Partidul cu-ntreaga Românie!

DATE IMPORTANTE

24 ianuarie 1859	Unirea Principatelor Române
ianuarie—februarie	Se împlinesc 35 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști conduse de P.C.R. (1933)
21—23 februarie	Se împlinesc 20 de ani de la Congresul al VI-lea al P.C.R., care a realizat unitatea deplină politică, ideologică și organizatorică a clasei muncitoare (1948)
6 martie 1945	A fost instaurat guvernul democratic în frunte cu dr. Petru Groza
7—9 martie 1966	**A avut loc Congresul de constituire a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.**
8 Martie	Ziua internațională a femeii
21 martie 1922	**Crearea de către P.C.R. a Organizației comuniste de tineret din România — U.T.C.**
31 martie	Se împlinesc 75 de ani de la constituirea Partidului social-democrat al muncitorilor din România (1893)
22 aprilie 1870	S-a născut V.I. Lenin
1 Mai	Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc
2 mai	Ziua tineretului din Republica Socialistă România
5 mai	Se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui Karl Marx (1818)
8 mai 1921	Crearea Partidului Comunist Român
9 mai 1877	Proclamarea independenței de stat a României
9 mai 1945	Capitularea Germaniei hitleriste. Ziua victoriei
15 mai	Se împlinesc 120 de ani de la istorica adunare de pe Cîmpia Libertății din Blaj (1848)
1 iunie	Ziua internațională pentru apărarea copilului
2 iunie	Ziua pionierului din Republica Socialistă România
9 iunie	Se împlinesc 120 de ani de la adoptarea proclamației de la Islaz, care a marcat începutul revoluției în Țara Românească (1848)
11 iunie	Se împlinesc 20 de ani de cînd Marea Adunare Națională a votat legea naționalizării principalelor mijloace de producție din industrie (1948)
19—24 iulie 1965	Au avut loc lucrările Congresului al IX-lea al P.C.R.
15 august	Ziua presei române
21 august 1965	Marea Adunare Națională a adoptat Constituția Republicii Socialiste România
23 August 1944	Ziua eliberării României de sub jugul fascist
6 octombrie	Ziua recoltei
25 octombrie	Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România
7 Noiembrie 1917	Ziua Marii Revoluții Socialiste din Octombrie
28 noiembrie 1820	**S-a născut Friederich Engels.**
1 decembrie	Se împlinesc 50 de ani de la unirea Transilvaniei cu România (1918)
13 decembrie	Se împlinesc 50 de ani de la sîngeroasa reprimare, în Piața Teatrului Național, a demonstrației muncitorești din Capitală (1918)
30 Decembrie 1947	Abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române. La 21 august 1965 țara noastră a devenit Republica Socialistă România.

HORA DIN DECEMBRIE

VICTOR BÎRLĂDEANU

În prim plan — o horă. O euforică dezlănțuire de voioșie, ritmată de viltoarea pașilor care parcă ard caldarîmul înghețat. În mijlocul rotirii impetuoase — cîteva acordeoane, cîteva viori. Și, țîșnite parcă din melodia terbinte, asemeni unor acorduri foarte înalte și pure, două steaguri fluturînde și o lozincă de simplitatea marilor adevăruri originare: **«Trăiască Republica Populară Română».**

Iar mai departe — oameni. Un vast torent de capete. Bărbați și femei, cu șepci și căciuli, cu pălării și chipie militare, cu broboade și basmale. Se spune că fizionomia unei epoci e alcătuită din fizionomiile oamenilor care o făuresc. Priviți cu atenție aceste chipuri, aceste frunți. Nu e greu de descifrat noianul de gînduri ce clocoteau în acele clipe memorabile sub toate tîmplele. Se descătușaseră elanurile și speranțele, îndîrjirile și aspirațiile. Se concentrau într-un uriaș și lucid vis colectiv, încă nedeslușit în toate contururile lui, dar dens și tenace: **România socialistă.**

Numai retina aparatului fotografic ne putea redărui fiorul acelui moment de neuitat — adevărată piatră de hotar în istoria nouă a patriei — cînd poporul român s-a înscăunat definitiv și irevocabil ca stăpîn absolut în propria sa casă.

De unde veneau oamenii din fotografie? De unde izvora fierbintele torent uman? Veneau de departe, de foarte departe în timp. Din zilele de foc ale lui 1848, cînd glasul Bălcescului clama profetic: «Așa dar, de nevoie e ca Românii să se întocmească în republică democratică... un stat de cetățeni liberi și egali, sau deopotrivă unii cu alții, fără domnie și boierie». Și mai de departe, din zilele cînd neînfricatul Tudor pecetluia în cuvinte de aur o coordonată istorică fundamentală: «Patria se cheamă norodul, iar nu tagma jefuitorilor». Pașii lor răsunau din adîncul vremurilor, în cadența lor se auzea ecoul reverberat al tuturor bătăliilor purtate, de la Decebal la Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, pentru a păstra neștirbite pămîntul strămoșesc, ființa națională.

Și încotro se îndreptau? Răspunsul e simplu: spre ziua de azi, cu înfăptuirile ei, sub înțeleapta conducere a partidului, care încununează firesc, în strălucirea lor cotidiană, întregul drum parcurs.

20 de ani... 20 de ani de urcuș necurmat, jalonat de turlele industriale ale Galațiului și Văii Trotușului, ale Brazilor și Slatinei, ale Craiovei și Tîrgu-Mureșului, de barajele și turbinele care zămislesc milioanele de kilowați-ore ale Bicazului și Argeșului, Lotrului și Porților de Fier, de miile de nave ale cîmpiei care desfereca tezaurele foșnitoare ale ogoarelor, de verticalele în beton și sticlă ale noilor orizonturi urbane... 20 de ani de scoatere la lumină din străfundurile sufletului omenesc a unor inepuizabile izvoare subterane de energie și ingeniozitate, pasiune și voință...

Pe frontonul ei de crenelate creste carpatine, oglindit în etern mișcătorul luciu de argint al Dunăbiului, poporul a înscris cu slove de faptă visul realizat al oamenilor prinși în vîrtejul acelei hore explozive de acum douăzeci de ani: REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA.

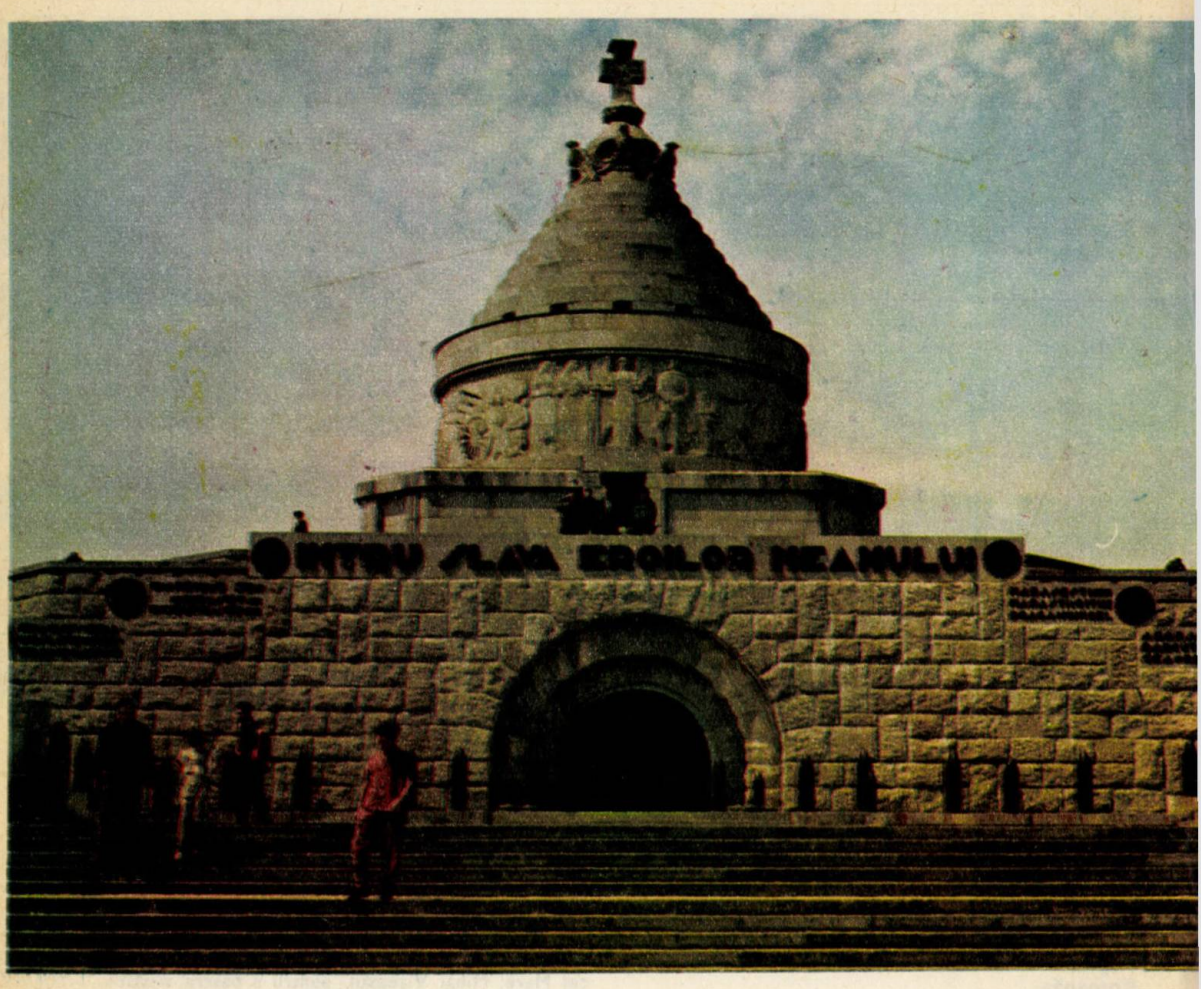

«Jertfa acelora care la Mărășești nu au precupețit nimic, nici viața, pentru apărarea patriei trebuie să constituie pentru întregul nostru popor, pentru tineretul țării, un imbold în muncă pentru înălțarea continuă a patriei noastre pe culmi tot mai înalte ale civilizației și progresului»

NICOLAE CEAUȘESCU

VICTOR VÂNTU

Douăzeci de spice de aur încununează glorioasa stemă

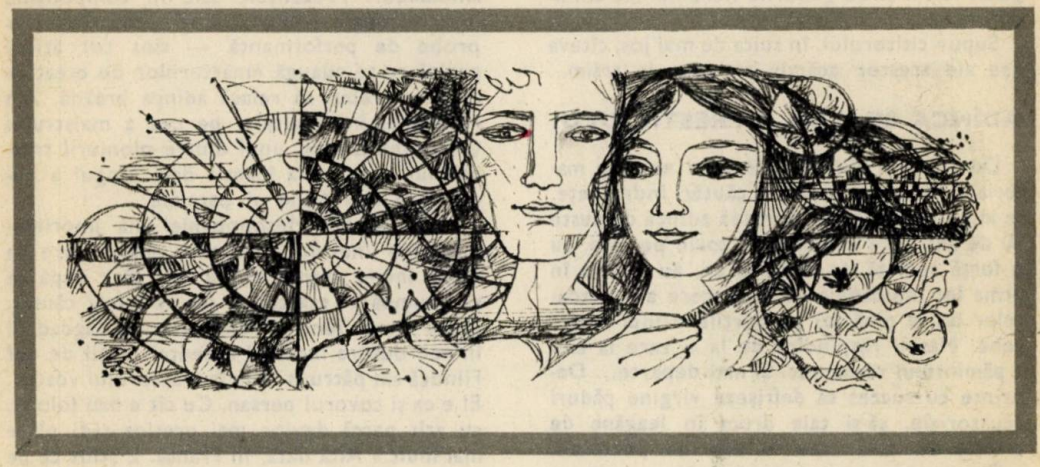

CĂRȚILE CREAȚIEI

Din rama ultimei file de calendar pe care o vom rupe în cea mai scurtă și mai veselă noapte din șirul celor 365, ne învăluie o privire optimistă. Privirea anului care ne părăsește casa, cu simțămîntul celui ce și-a făcut datoria și lasă în urma sa împliniri, celebrate după datină în clinchet de cupe. Se încheie un an și, în același timp, se rotunjesc douăzeci din istoria Republicii, ca douăzeci de spice de aur care-i încununează glorioasa stemă.

Imaginea de astăzi a țării se confundă cu însuși portretul colectiv al marilor energii omenești, al elanului și talentului desfășurate la scara națiunii socialiste. Aș vedea posibil, pe măsura acestui dinamic portret al vieții, realizarea unui gen de carte de o factură deosebită, care să înmănuncheze mărturii de creație ale celor ce-și pun semnătura colectivă pe operele materiale de amplu răsunet economic și social. Scriitori și artiști sînt urmăriți cu interes în paginile lor care descriu căutările, soluțiile înscrise în actul de naștere al unui roman, al unui film, al unui tablou. Oare nu ar suscita același viu interes experiența nu arareori unică, marcată de episoade dramatice și de rezolvări îndrăznețe, povestită *direct* de cei care au aprins întîia văpaie siderurgică la Galați, care au prefăcut Argeșul în rîu de lumină, care au smuls Dunării leagăne de nouă recoltă, care au impus atenției tractorul ce răstoarnă brazdă în 40 de țări de pe glob?

Nu manuale de tehnică sau analize economice, ci transcrierea omenească a momentelor de vîrf și de cumpănă, a curajului și ambiției, a răspunderii și exigenței. Pagini simple, directe, adevărate seismograme ale unor procese de creație, ale confruntării necontenite dintre nou și vechi — fixînd în acest fel portretul contemporanului nostru, care-și ascute inteligența tehnică și-și desăvîrșește priceperea de a stăpîni pîrghiile care ne propulsează spre cotele înalte ale civilizației. O carte — poate mai multe — scrisă din nenumărate

unghiuri de vedere, al constructorilor de pe marile șantiere, al celor care au îmbrățișat profesii noi, al unor inventatori, al autorilor unor proiecte ce s-au impus pe vasta planșetă a realității. Sînt doar cîteva dintre posibilele mărturii de creație pe măsura dinamismului anilor Republicii. Subiect de reflecție pe ultima filă din calendarul anului ce se duce, care este și prima a celui vestit acum de zurgălăii iernii și de glasurile fierbinți ale colindătorilor.

Supun cititorului, în suita de mai jos, cîteva fișe ale acestor «cărți» pe care le trăim...

ADÎNCA BRAZDĂ A PRESTIGIULUI

De-a lungul cîmpului creației noastre materiale, traversat de atîtea căutări îndrăznețe, se impune privirilor o brazdă adîncă de peste 20 de ani. Este fertila traiectorie pe care, cu o forță sporită de la an la an, au lăsat-o în urma lor milioanele de cai-putere ai tractoarelor ieșite pînă azi pe porțile uzinei brașovene. Mașini răspîndite de la o zare la alta a pămîntului românesc. Și mai departe... Deprinse cu succes să defrișeze virgine păduri ecuatoriale, să-și taie drum în legăne de trestie de zahăr sau în cele de portocali.

Dar ce cale au trebuit să străbata uzina și oamenii ei pentru a fi trasă această adîncă brazdă a prestigiului! În anul proclamării Republicii, era o fostă fabrică de avioane, culcată pe trei sferturi la pămînt. Chemarea la reconstrucție, împletită cu obiectivul precis de a începe fabricarea întîilor tractoare, vestitori de primăvară nouă, a găsit un larg ecou. Între zidurile pîrjolite de flăcările războiului, viața a reînceput să pulseze cu o intensitate sporită. Atrași de magnetul perspectivei, oamenii și-au descoperit resurse nebănuite.

— Întîi trebuia să reclădim. Alături de noi munceau și nevestele și copiii — evocă acele aspre zile ale începutului Eroul muncii socialiste Ilie Trandafirescu, nu de mult ieșit la pensie, dar care adeseori își mai face drum prin uzină. Experiență n-aveam, materiale — puține, turnam piesele sub cerul liber. Dar ne ziceam că trebuie să reușim!

Prima izbîndă, primul IAR-22 poate fi văzut și azi în uzină, în șirul celor șaptesprezece tipuri create de atunci și care jalonează un drum de necontenite perfecționări. Fiecare dintre aceste tractoare reprezintă un veritabil personaj, cu datele sale particulare, cu destinul și evoluția sa. Momente și episoade înscrise în memoria colectivă a uzinei, în treptele tehnicității. Ce să alegi? Întoarcerea curajoasă, cu 180 de grade, de la avion la tractor? Felul cum trecerea de la un principiu de construcție la altul a antrenat reorganizări ale uzinei însăși, în plin mers, fără să se micșoreze producția? Originala concepție a lui U-650, medaliatul de la Tîrgul internațional de la Leipzig, care a marcat, între multe alte elemente noi, un plus de douăzeci de cai-putere de fiecare tractor?

O metaforă poate tocită, dar greu de înlocuit cu alta care să fixeze mai expresiv rolul acestei mașini pe orbita exportului nostru: ambasador. Prezențele sale în competițiile internaționale — expoziții, saloane industriale probe de performanță — sînt tot atîtea pagini ce se adaugă «mărturiilor de creație» care ar trebui să refacă adînca brazdă. Am reținut-o, între altele, pe cea a maistrului Gheorghe Linteș, unul dintre pionierii tractorului și care l-a însoțit de-a lungul a numeroase meridiane și paralele:

— În cîmpia Mesopotamiei mă împrietenisem cu unul dintre clienții noștri, care ne vizita într-o vreme foarte des. Dar după ce și-a cumpărat tractorul, nu ne-a mai căutat. După cîteva luni, îl reîntîlnesc la Bagdad. Îl întreb despre motivul absenței. «Știi de ce? Fiindcă am pătruns tainele tractorului vostru. El e ca și covorul persan. Cu cît e mai folosit, cu atît parcă devine mai prețios și-ți place mai mult.» Altă dată, în Franța. E știut că pe scară internațională se practică demonstrații și concursuri. Adevărat maraton al rezistenței mașinii. Așa a fost și la Chantilly-sur-Seine, unde s-au adunat cîteva sute de fermieri. Starteri, cronometrori — ce mai, atmosferă de finală olimpică. Erau cinci probe, pe tot atîtea porțiuni variate de teren. Fiecare eliminatorie. Ultima porțiune era mlaștină în toată regula. Aveam emoții mari: ne aliniasem alături de cele mai reputate firme mondiale. Dar am trecut cu succes și ultima probă.

SENSUL PERFORMANȚEI

Treceam prin secția locomotive a uzinelor «23 August», urmărind șirul mașinilor aflate în diverse stadii de anatomie metalurgică. La un capăt al halei, stive de tablă groasă și prime alcătuiri de schelet; la celălalt, organisme masive așteptînd parcă pe mecanic să-și facă mustața în oglinda caroseriei proaspăt lăcuite. Iar între aceste două puncte cardinale ale geografiei montajului, ca o turmă de rinoceri în cuirasa lor întunecată, se întindeau șasiuri asupra cărora își încercau uneltele lăcătușii. Prezențe în așteptarea apropiatului start uzinal, la rîndul său o «haltă» înaintea marii călătorii pe magistralele de oțel.

Nimic nu părea neobișnuit, nimic nu frapa în rama cotidianului tablou al secției. Cînd, deodată, pe spinarea unuia dintre rinocerii într-o calmă așteptare, am zărit înscris cu creta albă numărul *500*. După cîteva zile, era

astă-vară, am aflat că 500 părăsise uzina, înscriind astfel — mai mult decît o putea sugera simpla, modesta dîră de cretă — o performanță a constructorilor de mașini. Dacă ne amintim de Bozan, eroul din «Uzina vie» a lui Sahia, de adînca emoție a creatorului în clipa cînd se despărțea de o nouă locomotivă — nu ne rămîne decît să multiplicăm acest moment cu cifra 500.

Împărtășindu-i această impresie inginerului Constantin Cocenescu, adjunct al șefului de secție — în vîrstă de treizeci de ani, dar a cărui reputație de constructor depășește net numărul anilor — mi-a spus:

— Firește, 500 e o cifră atrăgătoare prin rotunjimea ei... Dar simpla ei citare nu epuizează sensul performanței.

— Nu e clar.

— Cînd am venit din facultate, ca începător, luînd-o de la funcția de maistru, se făceau cam trei locomotive pe lună. Am ajuns acum la 20! Dacă am avut un *atelier* de locomotive în '65, o *secție* în '66, la sfîrșitul cincinalului vom avea o *fabrică*.

Discutam pe aleea din fața secției, de unde vedeam profilîndu-se simbolic dimensiunile viitorului, schițat în linii sumare dar sugestive de către tînărul inginer. Lîngă zidul de cărămidă al actualei secții se înalță pe planșeta cerului stîlpii metalici ai fabricii de mîine, nouă maternitate industrială. Luminițele violete iscate de sudorii cățărați la înălțime marcau în răstimpuri cotele viitoarei fabrici de locomotive, una dintre principalele investiții care vor conduce, pînă în '70, la aproape dublarea uzinelor «23 August».

— În sfîrșit — adăugă inginerul — ar mai trebui amintită și o altă creștere, a gamei de mașini, pe măsura ritmului impus de modernizarea transportului feroviar. Am început cu locomotivele de 120 de cai putere și am asimilat treptat tipuri mai puternice, dintre care ultimul — de 1 250 cai putere. După cum vedeți, o putere înzecită.

Îl ascultam, gîndindu-mă la dinamica realității care a reușit să amplifice, nebănuit, imaginea creatorului de bunuri materiale Bozan, stăpîn și demiurg în uzina vie de azi. În uzina unde orice performanță atinsă conține implicit și sensul depășirii ei, în contul larg deschis al zilei de mîine. Este ceea ce leagă între ele imagini atît de disparate în aparență, cum sînt luminițele violete de pe scheletul viitoarei fabrici și grăbit înscrisa, cu un capăt de cretă, cifră 500.

DESTINUL APELOR

Omul devine tot mai îndrăzneț în raporturile sale cu natura — iată o axiomă a generației noastre. Mintea și brațul — direcționate spre o valorificare pe scară largă și mereu mai subtilă a avuțiilor naturale — sfredelesc, sculptează, ordonează lucid peisajul. Șosele tăiate în inima Carpaților către împărăția codrilor, portative ale energiilor înalte desfășurate dintr-o zare în alta, baraje,

tuneluri și viaducte dau măsura inteligenței și forței celor care înscriu capitole de geografie nouă. Unul dintre cele mai pasionante capitole din această carte a creației s-ar putea intitula *Destinul apelor*.

Ca însăși existența de veche, legătura dintre om și ape, traversînd legende și balade, a dus la personificarea unor rîuri, văzute ca niște viteji cu temperament eroic, năvalnic, răzbunător sau generos. În fața lor, omul era nevolnic, temător, sau în cel mai fericit caz contemplativ, mulîndu-și adeseori viața pe potriva acestor temperamente debordante care scăpau bietelor sale puteri. Iată-l în schimb astăzi, stăpîn înțelept și puternic, diriguind el destinul apelor. Puse la treabă potrivit unor planuri armonioase, ele au început

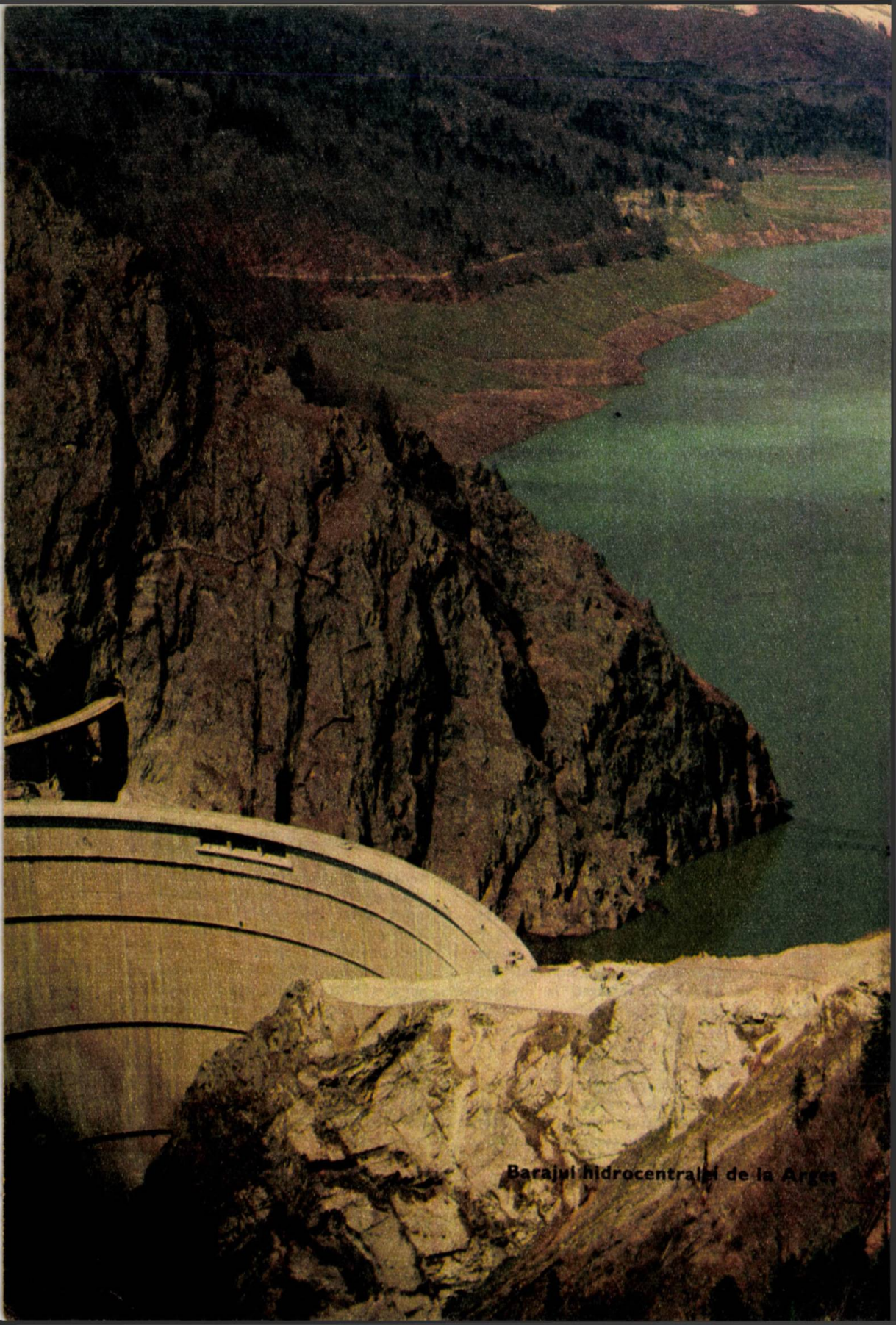

Barajul hidrocentralei de la Arges

să se disciplineze, să învețe meserii noi. «Sîntem o generație bătăioasă — îmi spunea inginerul Gheorghe Cocoș, în pustietatea de la Lotru, în momentul cînd i se încredințase conducerea lucrării. Ne-am bătut cu Bistrița, cu Argeșul, acum vin la rînd Lotrul, Dunărea. O ștafetă energetică. Alte generații n-au avut acest privilegiu al realizării profesionale depline. Să ne gîndim la un inginer de talia lui Leonida, al cărui proiect, Bicazul, a stat atîtea decenii îngropat.»

Destine...

Pe Dunăre în sus, îndărătul viitorului baraj de la Porțile de Fier, se va întinde oglinda unui vast lac de acumulare, pe zeci de kilometri, în care se vor privi Carpații și Balcanii. Frumuseți nevisate, omenești, vor pătrunde în contururile și culorile acestui peisaj, egal cu sine însuși din vremi imemorabile. Gravate în galbena stîncă a țărmului, se mai văd și azi urme ale vestitului drum pe care și l-au tăiat legiunile romane. Din apele fluviului răsare, la fosta Drobeta, un ciot de piatră: piciorul ciuntit al podului care a păstrat peste milenii numele uluitorului constructor din Damasc, Apollodor. Toate acestea însă n-au schimbat în substanță raporturile dintre om și Dunăre. Acum, prin porțile de beton ce se zidesc la Porțile de Fier, raporturile se modifică din temelii. Supus puterii omului, fluviul e silit să-i cedeze propria sa putere.

Anul acesta, o dată cu ieșirea de sub zăpadă a primilor ghiocei, un nou mănunchi de șuvoaie izvorîte de sub crestele Făgărașului au fost nevoite să intre pe făgașul celei mai mari aducțiuni subterane din țară, dublînd astfel vistieria lacului de acumulare al hidrocentralei de pe Argeș. Una dintre apele din acest mănunchi se numește Cernat, pe malul căreia, într-un peisaj de o rară sălbăticie, se înfiripase un șantier. O oază omenească. Cînd unuia dintre acei temerari constructori i s-a născut acolo primul copil, el l-a botezat Cernat. După numele apei ce urma să fie captată. Iată un motiv de inspirație pe care vechile balade nu l-au cunoscut: apa și copilul plecînd deopotrivă în lume, în albia și sub semnul unui destin nou, pecetluit cu bărbăție.

În aceeași zonă a Carpaților, brațul constructorilor înscrie acum un alt motiv de baladă, al haiducului ce se transformă în sol al luminii, pe măsura vijelioasei sale fugi spre Olt. Despre Lotru e vorba, cu țărmul sălaș de legendară haiducie, unde se va înălța cea mai puternică centrală hidroelectrică de pe rîurile țării. Sus la Vidra, acolo unde oamenii zic că cerul măsoară doar un lat de palmă, zimțuit de streașina pădurilor de brad, într-o izolare mai aspră decît la Cernat, barajul va pecetlui un nou destin energetic. Oare dintre copiii ce se vor naște acolo, va purta vreo fată numele de Vidra sau vreun băiat numele de Lotru?

Treptat stăpînite de om, apele trăiesc o a doua viață, împrumutîndu-ne energia, frumusețea și — chiar — ecourile toponimice. Nici nu știi, de fapt, în astfel de cazuri, unde sfîrșește destinul apelor și unde începe cel al omului...

ARCUȘUL DE PE VALEA PRAHOVEI

Cîndva intrată în legendă, meseria meșterului Manole cunoaște în zilele noastre o nebănuită dezvoltare arborescentă. Cei «nouă meșteri mari, calfe și zidari» se numără astăzi cu zecile de mii, desfășurați pe frontul de lucru al unor șantiere ce se întind pe kilometri. Amploarea acestei meserii se exprimă și prin aceea că noțiunea de constructor, pe lîngă sensul ei propriu, s-a îmbogățit și cu o accepțiune simbolică. În sens mai larg, *constructor* echivalează cu un autentic titlu acordat creatorului în cele mai varii domenii.

Dar arborescența mai are și o altă înfățișare: diversificarea acestui meșteșug de tradiție, impusă de progresul tehnic. Zidarul de ieri este meșterul de azi al îmbinării panourilor prefabricate cu ajutorul cărora un etaj se înalță într-o singură zi. Ciocanul pneumatic al nituitorilor a fost înlocuit, în construcția de nave, cu penelul incandescent al sudorului electric. Unelte și tehnici noi au dus și duc continuu la apariția unor mlădițe de mare viitor, desprinse din trunchiul îndeletnicirii care edifică. O astfel de mlădiță, viguroasă, a apărut și în familia constructorilor de căi ferate, cu un arbore genealogic vechi de un secol, cît ne desparte de la primul drum de fier românesc București — Giurgiu.

Priviți noul peisaj feroviar al Văii Prahovei, dominat de stîlpii de beton și metalici ai liniei electrificate, adevărați străjeri ai modernizării transporturilor. Așa vor arăta în curînd toate magistralele de oțel, cărora li se va adăuga treptat dimensiunea aeriană a înaltelor energii. Apele Bistriței și ale Argeșului, cărbunii Văii Jiului și ai Motrului, contopiți într-un statornic flux de kilowați, trec prin «sitele» substațiilor de tracțiune și devin — cum îl numesc specialiștii — curent alternativ monofazat industrial de 25 000 de volți, sistem apreciat pe plan mondial drept cel mai modern și mai economic. Așadar alt detașament apărut în marea familie a constructorilor. Alte trepte de cunoștințe, alte orizonturi — la scara acestui timp, grăbit cu sine însuși și cu oamenii.

Noii constructori modifică în substanță peisajul ceferist, o dată cu intrarea în scenă

a forței infinit superioare, față de abur, a scînteii electrice. Nu numai prin desfășurarea liniei de contact care șerpuiește acum prin culoarul montan al Bucegilor, apropiindu-se cu pași repezi de Capitală. Un șir de alte prefaceri angrenează întregul caleidoscop feroviar. Munca acestor constructori — aflată la primele pagini din «cărțile creației» — se desfășoară între două trenuri. Poate fi oprită circulația? Majoritatea utilajelor lor circulă pe șine. Cărucioare-turn, drezine pantograf, tren de lucru-macara. Muncă pe roți. Din loc în loc, pe cîte un capăt de linie mărginașă, îmburuienită, vagoane-dormitor. Locuințe pe roți. Viață pe roți.

Stîlpi de peste zece metri, cîntărind cîteva tone, trebuie plantați cîteodată în stîncă. O muncă aspră căreia i se asociază însă și o nebănuită finețe. Aș spune de violonist — și iată de ce. Firul se cere desfășurat și mai ales potrivit (operație denumită geometria liniei de contact) cu o minuțiozitate aparte. Scopul: o perfectă orizontalitate și paralelism față de șina de cale ferată. Acea piesă a pantografului locomotivei prin care se realizează contactul electric a fost inspirat botezată «arcuș». Măiestria montorilor constă în a întinde astfel struna electrică încît arcușul să alunece cît mai lin, înlăturînd orice stridență din simfonia marilor viteze.

Arcușul de pe Valea Prahovei este nu numai un însemn al progresului, ci și al prezenței unuia dintre cele mai tinere și de perspectivă mlădițe în peisajul construcțiilor.

PATA ALBASTRĂ E VERDE

Peisagiștii și cartografii sînt mereu obligați să-și reîmprospăteze culorile și cernelurile. Într-o grăbită succesiune de prefaceri, priveliștile românești se înavuțesc prin adaosuri de modernitate și frumusețe. Celui mai proaspăt atlas geografic, abia ieșit de sub teascurile tipografiei, planșeta realității noastre îi și impune retușurile de rigoare. Bunăoară, filei gălățene. Simpla ei evocare face să ni se perinde pe dinaintea ochilor peisajul dunărean al unei Țigline care cucerește noi orizontale și verticale sau cel al platoului Smîrdanului, dominat pe sute de hectare de contururile a ceea ce începe să fie univers siderurgic.

La extremitatea cealaltă a Galațiului, albastra pată de culoare sugerînd pe hartă oglinda de apă a lacului Brateș e sortită, la viitoarea ediție a atlasului, să devină o pată verde. Și-a schimbat Brateșul reflexele undelor? Mai mult. S-au ivit pe aceleași locuri alte unde, vegetale. Foșnea, bîntuit de singurătăți, stuful. Foșnește acum, sub calda atingere a mîinii omenești, porumbul. Leagăn de belșug. Freamătul unor tinere unități agricole, Bădălan și Tulucești, tinere ca aceste cele mai tinere pămînturi, aduce ecoul unor ritmuri inedite.

Ritmuri susținute, de un timp încoace, de cutezătoarea și tenacea acțiune a hidroamelioratorilor, acești sculptori ai peisajului. Și ei l-au dăltuit, dînd locurilor trăsături limpezite, de o gospodărească înțelepciune. Mii și mii de hectare, hălăduite, primejduite de ape, au fost înconjurate de meterezele digurilor. O incintă eliberată de stihia revărsărilor, străbătută de geometria canalelor săpate cu drăgi și dragline pe zeci de kilometri, despovărată de hățișurile vegetale parazitare.

Astă-vară, am străbătut cu mașina aceste întinderi renăscute, care pînă nu de mult nu puteau fi străbătute decît cu barca. Oamenii prășeau porumbul. Iar mai departe, sclipea în soare oțelul altor unelte. Al screperelor care înaintau pentru a lărgi leagănul recoltei. Și,mai departe, cu schițele în mînă, constructorii — da, hidroamelioratorii sînt constructori, în înțelesul deplin al cuvîntului! — scrutau imagini viitoare: o pepinieră piscicolă și un loc de agrement, perimetru de estetică nouă în această margine a Galațiului.

Îndărătul actualei priveliști, de un calm bucolic, se află episoade eroice. Fiecare palmă de pămînt a fost scena unei încleștări aspre, surde, dintre mecanizatori și natura tulburată din somnul ei greu, îndelungat. Potrivnice, apele au căutat să scape din strînsoarea digurilor, primejduind în răstimpuri ceea ce omul cucerise. Acestor asalturi, din zile și nopți bîntuite de secerișul unor vînturi nebune, șantierul le-a opus o strategie calmă, bizuită pe stîlpii de susținere ai unor admirabile voințe omenești.

Aici a dispărut un lac, Brateșul, apărînd o cotă nouă: a porumbului. Pe Bistrița și pe Argeș, în schimb, alte lacuri au răsărit: apele lor fixează și ele o cotă nouă — a kilovaților. Pe hartă dispare o pată albastră și apare, în alt loc, alta.

Prieteni cartografi, cam rămîneți în urmă cu planul... Ce-ar fi de făcut? Doar să vă muiați penițele în niște nemaipomenite culori, amestecate cu argint viu.

ZEII PRINTRE NOI

Imperiul socotit fantastic al mitologiei, accesibil doar pe baza legitimației de... zeu, a început să fie călcat cu dezinvoltură, preluat de muritorii superbi ai veacului nostru. Asaltînd Cosmosul, trimițîndu-și inteligentele sale unelte pe suprafața selenară, nu devine omul, de fapt și de drept, stăpînul acelui Olimp temut și venerat pe vremea lui Homer și mult mai încoace? Prometeu le-a furat zeilor

RADIO TOKYO

focul, dar urmaşii de azi ai lui Prometeu dispun de o forţă care i-ar fi făcut invidioşi pe trufaşii proprietari ai Olimpului: automatizarea. Trecută la litera *A*, deci în fruntea — şi nu întîmplător — a dicţionarului progresului tehnico-ştiinţific.

Zeii nu mai trebuie aşadar căutaţi exclusiv în filele cu chenar aurit ale mitologiei. Ei sînt printre noi, confundîndu-se cu existenţa şi, adesea, cu identitatea noastră. Undeva, într-o clădire bucureşteană cu aspect anodin, un astfel de zeu stăpîneşte şi dirijează fulgerele electrice. Uriaşe forţe stau — la propriu şi la figurat — la degetul mic al dispecerului energetic naţional. Alţii asemeni lui, dispeceri ai unor centralizări electrodinamice, dirijează pe zeci de kilometri, comod instalaţi într-un fotoliu, pulsaţia pe marile artere feroviare. Datorită tot prezenţei unui singur om, stăpîn peste instalaţia de automatizare, numită «telesondor», din zeci de sonde gîlgîie rîuri de ţiţei. Alţi zei, să-i mai numesc?... Numărul sporeşte continuu, apariţia lor fiind marcată de fiecare nouă unitate industrială în care au loc miraculoasele metamorfoze ale unor străvechi avuţii înnobilate pe scara de valori a producţiei moderne.

Dar înnobilînd ţiţeiul şi lemnul, sarea şi cărbunele, munca însăşi se înnobilează, se transformă, se rafinează. În noul Olimp, al automatizării, creierul preia povara care de la începuturile omenirii pînă azi apăsa braţele şi spinarea. Ce fenomene se petrec înlăuntrul omului, angrenat în noul proces al muncii? Le revine psihologilor să exploreze acest inedit şi pasionant Cosmos al materiei cenuşii în acţiune.

La Institutul de psihologie al Academiei, acolo unde un colectiv special lucrează în acest nou domeniu, al psihologiei muncii zisă şi inginerească, aud vorbindu-se de «ecuaţia umană în complexul industrial». Cum sînt cercetate şi propuse spre rezolvare necunoscutele acestei — nu numai metaforice — ecuaţii? În primul rînd, psihologii pleacă de la fotografierea muncii. Pe mesele lor se adună sute şi mii de fotografii de un gen aparte, înregistrări fidele — minut cu minut şi, adesea, secundă cu secundă — ale orelor de lucru petrecute de dispeceri şi operatori în faţa tablourilor şi pupitrelor de comandă. Fotografiile sînt autentice seismograme ale activităţii nervoase superioare, ele reproduc curbele atenţiei, ale concentrării, ale promptitudinii în intervenţii, ale capacităţii de decizie, ale priceperii şi aptitudinii profesionale.

Aşa cum sînt instrumente care măsoară tăria pumnului sau forţa muşchilor, există aparate mai subtile, ale psihologiei moderne, care fixează forţa de şoc şi intensitatea activităţii intelectuale în condiţiile raportului om-maşină. Le-am văzut la lucru într-un laborator anume amenajat în cadrul Institutului de psihologie şi mi-au părut un fel de piane electronice, puse să interpreteze cele mai varii partituri ale automatizării. «Simfonia muncii» — expresie de altminteri deajuns de tocită — îşi relevă astfel sensuri noi.

Sensuri, frumuseţi şi responsabilităţi ale unor procese de muncă de o tulburătoare noutate, aparţinînd unei mitologii a inteligenţei umane. Ea, această inteligenţă, face posibil, sub privirile generaţiei noastre, pînă şi străvechiul vis al omului de a răscoli cu paşii pulberea selenară.

UN SENTIMENT SCRIS CU MAJUSCULE

Am auzit povestindu-se pe un şantier o întîmplare cu tîlc. Fusese acolo repartizat, proaspăt absolvent al institutului bucureştean de construcţii, un tînăr şi inimos inginer. Şef de promoţie, lui i se propusese să rămînă la o catedră din institut, ca asistent universitar, dar refuzase. Ţinuse morţiş să lucreze pe acel mare şantier, unde se desfăşurau lucrări pentru prima oară atacate la noi. Voia să-şi încerce din plin puterile. Cunoscuse din adolescenţă viaţa de şantier, lucrase un timp — înainte de a intra la facultate — în aceeaşi echipă cu tatăl său, un reputat meşter podar, acesta la rîndul lui fiu al unui iscusit meşter care muncise cîndva sub conducerea inginerului Anghel Saligny.

Aşadar, în această familie — Preoteasa — meseria de constructor, transmisă din generaţie în generaţie, a devenit pasiune şi tradiţie. Gîndiţi-vă că acel bunic care lucrase cu Saligny a ţinut morţiş să-şi încheie anii de muncă numai în clipa cînd ştafeta meseriei va fi ajuns în mîna nepotului. Ceea ce s-a petrecut pe vremea înălţării Bicazului. Iar o dată cu meseria s-a transmis şi pasiunea faţă de lucrările îndrăzneţe, fapt care explica hotărîrea tînărului inginer — primul din familie cu studii superioare — de a nu rămîne la catedră, ci de a alege ucenicia aspră a unei veritabile premiere industriale.

După un timp, tatăl său, aflat pe un alt mare şantier de la Dunăre, dispunînd de cîteva zile libere, s-a hotărît să-l viziteze. Voia, pe de o parte, să-şi vadă la lucru fiul — ce poate el ca inginer; pe de altă parte, îl atrăgeau acele noi lucrări despre care se vorbea mult printre constructori. La faţa locului, i-au plăcut şi una şi alta. Atunci fiul i-a propus să rămînă cu el pe şantier. De altfel, chiar şeful şantierului îi sugerase să-şi convingă tatăl de a rămîne, ştiindu-l ca pe

un meșter cu taimă. La un pahar de vin și la un pahar de vorbă, lucrurile păreau că se vor aranja. Finalul — mi-au spus cei care mi-au povestit întîmplarea — a fost neașteptat. Aflînd despre ce e vorba, meșterul s-a simțit supărat. Cum pot ei, adică, să-i facă o propunere ca asta? Cam ce-și închipuie despre el? Ar putea să-și părăsească echipa, lucrările, colectivul în care muncește de ani de zile? Să-i lase, cînd e treabă pînă peste cap, că așa i-a venit cheful? L-a luat din scurt pe băiat: — Tu, în locul meu, așa ai face?

Întîmplarea relevă un sentiment de tot mai largă circulație, în care se concentrează forța și frumusețea acelei trainice legături ce se stabilește între om și locul său de muncă, între om și datorie. Sentiment care se înscrie cu majuscule în climatul nostru social. Liant pus la temelia participării responsabile la tot ceea ce se înalță pe șantierul creației materiale și spirituale. Legătura, devotamentul față de locul de muncă se finalizează, cîteodată, în veritabile acte de eroism — oameni care-și pun viața în primejdie pentru a salva o instalație sau pentru a repune pe picioare o rețea amenințată de viscol sau de furia apelor. Dar acest simțămînt generator de energii apare nu numai în împrejurări excepționale, ci, mai ales, în cotidianul vieții noastre.

Cu atît mai reprobabil îți apare zborul de joasă înălțime al cîte unei păsări călătoare, dispusă să-și încerce mereu norocul în altă parte, preocupată nu atît de a face treabă, cît de a ochi cine știe ce chilipir întrevăzut între o notă de lichidare și o cerere de transfer. M-a izbit cazul unui inginer de la o uzină bucureșteană. Primise buletin de Capitală, casă, i se încredințaseră spre rezolvare interesante teme tehnice. Cum s-a ivit, însă, un moment mai dificil, omul s-a sustras senin efortului colectiv luîndu-și tălpășița. Un gest derizoriu, a cărui substanță morală este sancționată de trăinicia unui sentiment dînd măsura adevărată a raporturilor cu munca, cu colectivul, cu viața. De aceea, cred, el trebuie scris cu majuscule.

CULEGĂTORII FRUCTELOR DE PIATRĂ

Sînt oamenii al căror calendar profesional amintește de periodicitatea zborurilor păsărilor migratoare. (Dar care fac parte dintr-un alt «regn» decît păsările călătoare din fișa anterioară...) O dată cu primele zile limpezite a primăvară, geologii pleacă în munți, pe cărările necunoscutului. Iar nu multă vreme după echinocțiul de toamnă, o dată cu primele asprimi care îndeamnă zburătoarele la exod, geologii, goniți de anotimpul tulburat, se înapoiază.

Se înapoiază, aducînd în rucsacuri bucăți de rocă — fructele cercetărilor de o vară, fructele de piatră culese tenace din livezile subpămîntene. Este timpul cînd reintră în magazie corturile spălate de ploile montane și bocancii îmbătrîniți printre steiuri.

I-am întîlnit, nu o dată, în împărăția pe care acești oameni o împart adesea doar cu vulturii. Sihăstrie animată, în ceasuri de răgaz, de glasul aparatului cu tranzistori, ascultat de ei pe cine știe ce vîrf mușcat de furtună. Punct! Căci geologului nu-i place excesul de romantizare a profesiunii sale, pe care el o privește cu sobrietatea celui angajat la o treabă serioasă, dificilă și pasionantă, mai presus de orice, în substanța ei științifică. Nu-și ascunde zîmbetul ironic față de interlocutorul lacom să obțină relatări aventuroase cu urși și mistreți, zgîndărite de o imaginație vînătorească. Pasionant, mai presus de orice, îi pare destinul — cîteodată realmente senzațional — al rocii. Simplă bucată de piatră pentru profan. Pătrunsă întîi pe portița modestă a ipotezei, a prospecțiunii, supusă cercetării și dezbaterii științifice, trecînd apoi prin porțile mai largi ale explorării, acea simplă bucată de rocă care și-a descoperit inițial prețiosul sunet sub ciocanul geologului se afirmă ca un zăcămînt cu drept de cetate în rîndul comorilor țării. Dintr-un astfel de fruct de piatră se naște ulterior o uzină sau țîșnește impetuos o nouă ramură industrială. Industria noastră de aluminiu asta a fost cu nu mulți ani în urmă: un bulgăre de bauxită. Iar acel bulgăre purtat în rucsacul geologului s-a dovedit a fi un baston de mareșal într-o raniță de ostaș al științei. Atîtea dintre fundațiile cutezătoare ale viitorului se toarnă peste urmele modeste de pași ale geologului!

Iată de ce una dintre cele mai interesante «cărți ale creației» ar putea fi, negreșit, cea scrisă de geologi. Materialul ei de viață se îmbogățește o dată cu fiecare toamnă cînd păsările migrează dincolo de borna echinocțiului, unindu-și într-un fel destinul cu geologul care coboară spre noi din sălașele aspre ale necunoscutului. Ce fructe de piatră ne mai aduci, prietene?

SONDAJ ÎN AUTOMOTORUL DE MOLDOVA

Dimineața, cu cîteva minute înainte de ora 6, părăsește peroanele Gării de Nord un tren care în următoarele cîteva ceasuri se va fragmenta treptat, asemeni unei rachete (comparația, bineînțeles, nu are în vedere viteza). Garnitura inițială a lui 521 se desface la Mărășești, Adjud și Bacău, părțile componente capătă autonomie și rulează de sine

stătătoare pînă cînd, spre ora prînzului, fiecare dintre ele atinge cîte un punct cardinal al rețelei feroviare. Automotorul acoperă astfel simultan principalele magistrale ale Moldovei — pe valea Trotușului și a Bistriței, către Suceava și Iași, ca și cum patru vîrfuri de creion ar lăsa, într-o mișcare sincronizată, tot atîtea apăsate linii pe o vastă coală de desen.

De cîte ori călătoresc cu acest automotor am de aceea impresia că garnitura, prin lumea pe care o adăpostește, este o imagine concentrată a ținuturilor care au drept coloană vertebrală majestuosul Siret. Scriind cîndva o anchetă pe tema afirmării energiilor omenești în contextul zilei de azi, mă gîndeam că aș putea-o prefața cu un sondaj în rîndul călătorilor care, pornind dimineața cu tichet pentru 521, se împrăștie către toate zările Moldovei. Ce treburi îi mînă? Care sînt preocupările lor cotidiene, înscrise nu numai în destinul individual, ci în cel mai amplu, al șiragului de localități către care se îndreaptă?

De mulți ani mi-e familiară lumea preocupată și trepidantă a acestui automotor. Oare nu acest tren i-a purtat pe atîția dintre cei care aveau să aprindă stelele de sub Ceahlău ale Bicazului, să așeze temeliile combinatelor din Lunca Sucevei, să înfiripe, la scara Trotușului, subtilele metamorfoze petrochimice? O lume dinamică și întreprinzătoare, purtătoare de planuri și proiecte, de inițiativă și spirit constructiv, care-ți sugerează, de la primul contact chiar, o cu totul altă dimensiune, opusă somnolentei, tragicei lumi surprinsă cîndva în paginile literaturii despre locurile unde nu se întîmpla nimic.

Printre locuitorii fiecărui oraș de provincie se aflau «flori ofilite», înși ca sadovenianul Neculai Manea, copleșiți de mediocritatea apelor stătute. Se va scrie desigur și acel roman-replică, inspirat din viața unor orașe realmente renăscute, din viața provinciei care anulează noțiunea precară de provincialism. De la prezența unui combinat, a unor fabrici care infuzează tărie, prospețime și tinerețe — pînă la gestul gospodăresc, locurile unde nu se întîmpla nimic îți pun sub ochi o varietate de fapte de calibre diferite, dar care închid în ele semnificația unor energii deșteptate și afirmate, a unor minți și brațe care iscă grăuntele creației. Atîtea orășele unde prin cultură se înțelegea brațul de cărți dintr-un dulap gimnazial sau cafine-ul cu biliard, absorb ca un burete noutăți științifice și literare, discuri, fac coadă la cinematograf, au forțe artistice proprii, nu arareori cîștigătoare la marile concursuri republicane, au cenacluri literare și cercuri de artă plastică. Spiritul acesta înnoitor, ce s-ar putea numi spirit cetățenesc activ, al sporurilor de conștiință, se afirmă cu pregnanță în cadrul unei întreceri de nouă tradiție: pentru buna gospodărire și înfrumusețare a orașelor. Și nu întîmplător au fost premiate, în ultimii ani, pentru bună gospodărire și înfrumusețare orașe moldovenești cum sînt Gheorghe Gheorghiu-Dej, Piatra Neamț, Galați. Mîini harnice, printre foarte harnice numărîndu-se cele ale unor deputați inimoși, au prefăcut bălți în șanțuri și șleauri cutreierate de ciulini în chilimuri florale.

521 e un tren — dacă se poate spune așa — de lucru. Simplul sondaj este edificator pentru ritmurile și profesiile (cele mai multe noi, la scara tehnică a acestui timp), care dau măsura unor locuri scoase din zodia patriarhalismului ruginit și conectate la voltajul energetic-creator al întregii țări.

Unde coborîți? îi întreb pe tovarășii mei de drum. La Borzești, la Bîrlad, la Vaslui, la Piatra Neamț. Numite de ei, ingineri, economiști, constructori, chimiști, toponimiile vechi capătă sonorități de o frapantă modernitate, evocatoare de imagini noi: înaltele coloane ale polistirenului, reflexele de bijuterie ale rulmenților, siluetele stîlpilor de înaltă tensiune din preajma Dumbrăvii minunate, incandescența metalului topit de strănepoții fraților Jderi, transparența relonului tors de urmașii lui Nică a lui Ștefan a Petrii.

De aceea îmi place să iau tichet la 521.

TERMENUL DE REFERINȚĂ

Cine scrutează peisajul creației românești actuale nu poate să nu remarce o fericită conjugare de energii, o înmănunchiere dintre direcțiile tradiționale și cele mai recent apărute. Școli de consolidată reputație trăiesc o a doua tinerețe, în timp ce, în preajma lor, se dezvoltă orientări noi, științe numite de frontieră, pe măsura perspectivelor deschise de revoluția tehnico-științifică. Ne afirmăm.

— «A face știință, a fi creator în tehnică, nu este azi apanajul unor vizionari izolați — ne spune președintele Academiei, prof. Miron Nicolescu. Dezvoltarea cercetărilor științifice a devenit o problemă foarte serioasă, ea este considerată ca o problemă de stat. În particular, un sprijin special dat acelor cercetări științifice sau tehnice care pot duce la o dezvoltare rapidă a economiei naționale, este o chestiune care interesează orice stat, și cu atît mai mult statul nostru socialist. Stabilirea unei baze puternice de cercetare, permanent împrospătată prin cadre noi și cu largi posibilități de dezvoltare în toate direcțiile, este unul dintre principalii factori care asigură independența noastră economică și politică.

De totdeauna, țara noastră și-a apărat independența cu armele. La armata în sensul clasic al cuvîntului, trebuie să adăugăm astăzi corpul oamenilor de știință, al cercetătorilor din știință și tehnică, tineri sau bătrîni. Arma acestora, cea mai puternică armă, este inteligența creatoare.»

Ne afirmăm prin contribuții originale în domenii pînă nu de mult nebuloase și fără o identitate clar stabilită — automatizare, fizică atomică, petrochimie — și care au înregistrat evoluții spectaculoase. S-ar părea că astfel de domenii reprezintă un Eldorado nemărginit, primitor, unde oricui i-ar fi rezervată șansa de a deschide zăcăminte generoase. Tentantă șansă! Dar ea conduce la o masivă concentrare de forțe și mijloace tocmai în aceste domenii de o tulburătoare noutate. Sporește vertiginos densitatea materiei cenușii pe «metru patrat» de cercetare. Simultan, în nenumărate laboratoare și institute de pe glob se urmărește soluționarea unor acelorași probleme, se străbate labirintul unei idei presimțite de armate de cercetători.

Cine sosește primul în această veritabilă cursă contra-cronometru? Cum se duce lupta pentru prioritate? Petrochimia românească, relativ atît de tînără, s-a impus recent prin două invenții brevetate sau în curs de brevetare într-o serie de țări. Două colective de cercetători și proiectanți de la Petrochim și IPROCHIM au cristalizat un procedeu original de obținere a stirenului de înaltă puritate. Aplicate, invențiile au adus zeci de milioane de lei economii, materializate în peisajul petrochimic al Văii Trotușului.

Cunoscîndu-i pe autori, ești obligat să corectezi imaginea pe care ți-a impus-o o anume literatură, prezentînd inventatorul ca pe o ființă solitară și ciudată, vizionar abstras într-o lume inaccesibilă, decupată din legendele alchimiei. Inventatorul de azi simte cotul și tîmpla vecinului, ideile sale se arcuiesc deasupra unor considerente precise de eficiență economică, imaginația sa e mai puțin încălzită de flacăra absolutului, cît aprinsă de scînteia unei priorități smulse curajos celorlalte minți. Această raportare, acest termen de referință pe plan mondial, caracterizează drumul pe care este angajată creația noastră actuală.

N-ar trebui să ne gîndim la înființarea unui muzeu al tehnicii românești? Avem unul, în Parcul Libertății, creat prin rîvna neobositului inginer-pionier care a fost profesorul Leonida. Sînt apoi cîteva instituții muzeale de un profil original închinate istoriei căilor ferate (la București), petrolului (la Ploiești), amenajărilor hidroenergetice (la Bicaz). Nu reprezintă însă decît eboșe a ceea ce ar putea și ar trebui să fie o imagine reprezentativă, unitară a progresului tehnic din anii noștri.

Am lăsat în urmă epoca romantică a «primului produs» — primul tractor, autocamion, strung sau rulment. Căutăm și atingem valori competitive; avem medalii de aur la tîrguri internaționale și cumpărători pentru ceea ce era cîndva de neconceput că o să fabricăm. Poate că fenomenul cel mai interesant în tehnica noastră — și îndeosebi în construcția de mașini — este rapida și neîntrerupta perfecționare a produselor. Această curbă a progresului tehnic străbate spații tot mai întinse, depășind astăzi simplul «punct» reprezentat de cutare mașină sau instalație. Se afirmă game întregi, ramuri, în consonanță cu cele mai noi tendințe pe plan mondial.

Acest termen de referință este extras din certitudinea autodepășirii care animă forțele creatoare ale țării. Prezența lor dă strălucire deplină chenarului festiv al celor două decenii de Republică.

Prof. dr. Vasile RAUSSER

Inițiativa creatoare la baza succeselor economiei românești

În cursul celor două decenii de dezvoltare planificată a economiei naționale s-a înfăptuit o operă complexă — dezvoltarea continuă a forțelor de producție și crearea relațiilor de producție socialiste, extinderea și perfecționarea lor continuă în întreaga economie. Rezultatele obținute în toate domeniile de activitate social-economică sînt direct legate de punerea în aplicare a politicii economice a partidului, de eficiența conducerii planificate a economiei, de inițiativa creatoare a maselor populare. Pentru făurirea unei Românii moderne, socialiste, și-a concentrat Partidul Comunist Român toată energia sa creatoare, capacitatea de luptă și organizare a maselor.

În înfăptuirea măreței opere de edificare a socialismului, în dezvoltarea rapidă și multilaterală a forțelor de producție, înțelegerea justă a caracterului obiectiv al legilor economice, cunoașterea temeinică a formelor lor de manifestare, capacitatea și priceperea de a le folosi în practică, reprezintă condiții necesare pentru conducerea cu succes a activității constructive a maselor populare.

Sprijinindu-se pe teoria marxist-leninistă, pe cunoașterea legilor economice ale socialismului, partidul nostru, pornind de la realitatea istorică dată, de la condițiile specifice în care se desfășoară revoluția socialistă în țara noastră, a determinat și determină creator direcția principală a dezvoltării economiei naționale, obiectivele esențiale, cele mai importante măsuri economice și organizatorice potrivit cerințelor fiecărei etape a construcției socialiste.

Documentele congreselor și plenarelor partidului nostru, precum și alte documente de partid și de stat, reprezintă un model de folosire profundă și multilaterală a legilor economice ale socialismului, de găsire a celor mai corespunzătoare soluții economice pentru rezolvarea problemelor noi pe care le ridică construirea noii orînduiri socialiste în România. Măsurile stabilite de partidul și statul nostru, care au indicat direcțiile și căile de dezvoltare a economiei României, au la bază analiza științifică a fenomenelor și proceselor ce se desfășoară în economia socialistă, pornindu-se de la realități, de la fapte, de la problemele esențiale pe care le ridică viața. Înaintarea spre trepte tot mai înalte de progres și civilizație, spre comunism, se poate realiza numai dacă se abordează creator teoria marxist-leninistă, dacă se soluționează problemele concrete ale construcției socialiste în funcție de cerințele practicii, de gradul de dezvoltare al forțelor de producție, de complexul de elemente specifice economiei naționale respective la un moment dat.

În acest context se înscriu și lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din decembrie 1967 care au dezbătut probleme de însemnătate hotărîtoare pentru progresul și prosperitatea patriei noastre, adoptînd Directivele cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale și la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României. Sinteză a prețioasei experiențe a partidului în conducerea economiei și a concluziilor analizei multilaterale a condițiilor concrete ale desfășurării reproducției, Directivele adoptate de Conferința Națională a partidului corespund în întregime etapei actuale de dezvoltare economică și socială a țării, mersului rapid înainte pe calea desăvîrșirii construcției socialiste.

TRANSFORMĂRI FUNDAMENTALE

Poporul român a obținut realizări de însemnătate istorică în opera de construcție a societății socialiste. Aceste succese au la bază eforturile creatoare pe care le-a făcut sub conducerea partidului.

Caracteristicile politicii aplicate de partidul nostru sînt: ofensiva neîntreruptă a socialismului, înfăptuirea consecventă a industrializării țării, a transformării socialiste a agriculturii, a revoluției culturale. Aplicarea acestei politici a avut rezultate deosebit de rodnice pentru progresul economic al țării, pentru creșterea bunăstării tuturor celor ce muncesc. În mai puțin de 20 de ani, în structura economică și socială a țării noastre au avut loc schimbări radicale; forțele de producție au cunoscut o dezvoltare susținută, relațiile de producție socialiste s-au generalizat în întreaga economie. **Exploatarea omului de către om a fost lichidată pentru totdeauna în țara noastră, socialismul triumfînd definitiv la orașe și sate.** România se înfățișează astăzi ca o țară în continuu progres, cu o economie socialistă viguroasă și o cultură înfloritoare, cu o orînduire socială trainică, în care scopul suprem îl constituie ridicarea neîncetată a nivelului de trai al oamenilor muncii. Factorul politic fundamental care a asigurat edificarea victorioasă a socialismului în România a fost **vasta activitate desfășurată de partid în toate domeniile.** «Poporul — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — s-a convins prin propria sa experiență că partidul nostru comunist este exponentul fidel al intereselor sale vitale, călăuza sa încercată pe drumul libertății și fericirii, și de aceea îl înconjoară cu dragoste și devotament nețărmurit, îl consideră drept unic conducător al națiunii socialiste».

Problema dezvoltării economice, a construirii bazei tehnico-materiale a socialismului s-a pus în mod stringent în România, avînd în vedere faptul că în perioada antebelică țara noastră era caracterizată printr-un nivel scăzut de dezvoltare a forțelor de producție și o repartizare neechilibrată a acestora pe teritoriul țării; o industrie slab dezvoltată și utilată în mare măsură cu mijloace învechite; o agricultură rudimentară; un standard de viață scăzut pentru majoritatea populației țării. Pornind de la condițiile concrete ale țării noastre, de la necesitățile dezvoltării României pe calea socialismului și ținînd seama de cerințele legilor obiective ale dezvoltării societății, **Partidul Comunist Român a pus în centrul programului său de construcție economică industrializarea socialistă a țării,** crearea unei puternice industrii grele, și în primul rînd a ramurii construcțiilor de mașini.

«Fără o dezvoltare rapidă a industriei moderne — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului — este de neconceput lichidarea rămînerii în urmă a economiei noastre, reducerea decalajului care ne desparte de țările dezvoltate. Acest adevăr este cu atît mai valabil în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, ale progresului rapid al științei și tehnicii actuale».

Aprecierea realistă a posibilităților și necesităților de dezvoltare ale economiei naționale a imprimat procesului de dezvoltare economică bazată pe industrializare, o dinamică continuu ascendentă, caracterizată prin ritmuri rapide. În anul 1966, volumul total al producției industriale a fost de 11 ori mai mare decît în anul 1938. Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale în perioada 1951—1966, de 13,2% se înscrie ca unul dintre cele mai rapide înregistrate pe plan mondial. Acest ritm înalt, bazat pe folosirea rațională și valorificarea superioară a resurselor materiale, a determinat schimbări profunde în structura economiei țării. În condițiile avîntului întregii noastre economii **industria a devenit ramura dominantă, conducătoare a economiei naționale.**

În cadrul politicii de creare și dezvoltare a bazei tehnice-materiale a socialismului, cele mai însemnate creșteri ale producției industriale au fost realizate în ramurile considerate hotărîtoare pentru dezvoltarea și modernizarea întregii economii naționale, pentru continua înflorire social-economică a țării. În anul 1966 volumul producției globale într-o serie de ramuri a crescut după cum urmează (în comparație cu anul 1938): energie electrică și termică de 32 ori, metalurgie feroasă de 14 ori, construcții de mașini și prelucrarea metalelor de 26 ori, chimie de 43 ori. Drept urmare s-au produs anumite modificări în structura industriei, în sensul că ponderea acestor patru ramuri a crescut de la 18% în 1938, la 47% în 1965. În aceeași perioadă a crescut simțitor și producția ramurilor producătoare de bunuri de consum: textile de 7,3 ori, confecții de 15 ori, alimentară de 4,1 ori etc.; gama tot mai largă de bunuri de consum, precum și ridicarea continuă a calității lor contribuie la satisfacerea într-o măsură sporită a cerințelor și gusturilor consumatorilor.

Ca urmare a traducerii în viață a politicii de industrializare socialistă a țării, România a obținut succese hotărîtoare pe calea transformării într-o țară industrială dezvoltată. Este semnificativă în această privință mărirea gradului de participare a industriei la crearea venitului național, fapt care are drept corolar creșterea în ritm mult mai rapid a venitului național decît în condițiile economiei cu caracter agrar. Dacă în perioada antebelică ponderea cea mai mare în venitul național o avea agricultura, astăzi situația se prezintă cu totul schimbată: în prezent ponderea industriei în crearea venitului național reprezintă circa 50%, comparativ cu 44% în 1950 și numai 30,8% în 1938.

Prin conținut și direcții programul de industrializare a României a urmărit crearea unei mari industrii moderne, în stare să reorganizeze, pe baza tehnicii înaintate, toate ramurile economiei naționale. Industria a fost înzestrată la un înalt nivel tehnic, devenind capabilă să valorifice din ce în ce mai eficient resursele naturale ale țării. Industria grea asigură în proporții largi echiparea cu utilaje și instalații a întreprinderilor, mecanizarea și chimizarea agriculturii, dotarea transporturilor.

Ținînd seama de uriașa revoluție tehnico-științifică contemporană, partidul și guvernul au în vedere — printre preocupările de prim plan legate de dezvoltarea modernă a economiei și culturii — continua **intensificare și perfecționare a cercetării științifice.** Organizarea și orientarea cercetării științifice sînt strîns legate de politica de industrializare a țării, pe care o sprijină și o potențează în vederea ridicării nivelului tehnic al economiei naționale la nivelul mondial și a sporirii contribuției științei și tehnicii din țara noastră la îmbogățirea patrimoniului mondial. Măsurile elaborate de partid și guvern în această direcție au dus la crearea condițiilor necesare pentru îndeplinirea cu succes a acestor sarcini.

Îmbunătățirea structurii economiei naționale și-a găsit expresia în ridicarea gradului de valorificare a bogățiilor naturale ale țării, condiție de bază a creșterii eficienței economiei naționale. O expresie sintetică a realizărilor înregistrate pe această linie, o dată cu ridicarea nivelului tehnic și cu modernizarea întregii industrii o constituie faptul că în timp ce în perioada 1950—1965 producția industriei extractive a crescut de circa 4,3 ori, producția industriei prelucrătoare a sporit de circa 6,7 ori.

Preocuparea pentru valorificarea superioară a resurselor naturale ale țării s-a îmbinat cu aceea pentru realizarea unei raționale amplasări teritoriale a forțelor de producție. Repartizarea investițiilor pe regiuni a urmărit să asigure ritmuri diferențiate de creștere economică, mai rapide pentru regiunile care au moștenit o economie mai puțin

dezvoltată. Astfel s-a ajuns la o atenuare a disproporțiilor dintre regiuni, la creșterea ponderii regiunilor altădată înapoiate în producția industrială a țării, reducerea considerabilă a decalajului pe regiuni în privința nivelului de trai al populației. Desigur, lichidarea disproporțiilor teritoriale în dezvoltarea economică constituie o problemă complexă, care nu poate fi rezolvată într-o perioadă scurtă. La Congresul al IX-lea al partidului s-a arătat însă că realizările de pînă acum în acest domeniu și creșterea potențialului economiei noastre naționale, permit încă în etapa actuală luarea în considerare a înlăturării disproporțiilor economice nu numai la nivelul regiunilor ci și, în cadrul lor, la nivelul raioanelor. În legătură cu aceasta încă în cursul actualului plan cincinal se prevede crearea unei baze industriale proprii în numeroase raioane, în care se mai observă o insuficientă dezvoltare industrială.

Industrializarea țării permite și rezolvarea unei alte probleme importante a economiei noastre naționale, referitoare la **modul de utilizare a forței de muncă.** O dată cu desfășurarea procesului de industrializare socialistă a devenit posibilă crearea unei structuri mai raționale a folosirii forței de muncă. Dacă în trecut majoritatea covîrșitoare a populației — aproape 4/5 — era ocupată în agricultură, dezvoltarea industriei a permis atragerea unei importante părți din forța de muncă agricolă în activități industriale, în care se înregistrează o productivitate net superioară, sau în alte activități legate de dezvoltarea industrială. În 1966 în activitatea industrială era ocupată 19,7% din populația țării (față de 12% în 1950), iar în agricultură 55%. Concomitent, a avut loc și un accentuat proces de urbanizare a populației.

O parte componentă inseparabilă a construcției socialismului o constituie **cooperativizarea și modernizarea agriculturii.** Procesul cooperativizării agriculturii a avut loc treptat, paralel cu dezvoltarea bazei tehnice materiale necesare marii producții agricole și numai pe măsura convingerii țărănimii despre superioritatea marii agriculturi socialiste. Politica agrară justă a partidului, aplicarea creatoare a planului leninist la condițiile agriculturii românești, înzestrarea tehnică a agriculturii ca și eforturile țărănimii au făcut ca procesul de cooperativizare în țara noastră să fie însoțit de creșterea permanentă a producției agricole vegetale și animale.

Aplicarea politicii Partidului Comunist Român de transformare socialistă a agriculturii a determinat schimbări care au revoluționat din temelii întreaga viață social-economică a țărănimii creînd condiții favorabile pentru progresul rapid al acestei ramuri esențiale a economiei naționale. Statornicind în agricultură marea producție întemeiată pe proprietatea obștească, cooperativizarea a condus la formarea unei clase sociale noi, omogene, țărănimea cooperatistă.

Una din consecințele majore ale cooperativizării, cu adînci implicații în viața satului, constă în aceea că a deschis drum larg introducerii progresului tehnic, mecanizării și chimizării producției agricole. În anul 1966 au lucrat pe ogoarele patriei noastre 90 810 tractoare fizice, față de 4 049 în anul 1938. Totodată în anul 1966 agricultura a primit cantități sporite de îngrășăminte chimice. Și în continuare partidul îndreaptă eforturile în direcția modernizării agriculturii, pentru creșterea continuă a productivității muncii.

Conjugată cu efectele directe ale industrializării, care a asigurat crearea bazei tehnice-materiale necesare marii agriculturi socialiste moderne, cooperativizarea a asigurat progresul continuu al agriculturii în pas cu nevoile economiei naționale în ansamblu. În perioada 1961—1965 producția globală agricolă a crescut cu 30,8% față de perioada 1951—1955. În anul 1966 a fost obținută cea mai mare producție de cereale din istoria României — cca 13,8 milioane tone, asigurîndu-se aprovizionarea în bune condițiuni a populației și satisfacerea necesităților economiei naționale. Permanenta sporire a producției s-a realizat în condițiile reducerii relative și absolute a forței de muncă din agricultură, ceea ce ilustrează creșterea productivității muncii în această ramură, sporirea eficienței sale.

Dezvoltarea agriculturii cooperatiste a determinat necesitatea îmbunătățirii — potrivit noilor condiții create — a conducerii și planificării acesteia. Înființarea uniunilor cooperatiste, adoptarea noului statut al cooperativelor agricole de producție au răspuns necesității îmbunătățirii conducerii agriculturii cooperatiste, a îndrumării și sprijinirii ei de către stat, precum și a perfecționării relațiilor interne în cooperativele agricole de producție, a lărgirii democrației interne.

Un rol deosebit de însemnat în agricultura țării noastre au avut și continuă să-l dețină unitățile agricole de stat. Măsurile luate de curînd în legătură cu reorganizarea agriculturii de stat, prin înființarea întreprinderilor agricole de stat și a fermelor de stat, creează condiții pentru o nouă dezvoltare a agriculturii românești. Îmbunătățirea pe această cale a formelor organizatorice ale producției agricole de stat va asigura punerea în valoare a marilor rezerve încă nefolosite, participarea largă a specialiștilor direct în producție, utilizarea rațională a bazei tehnice-materiale și a forței de muncă, creșterea considerabilă a producției agricole, concomitent cu reducerea cheltuielilor de producție. Pe această cale se va realiza dezvoltarea pe mai departe a agriculturii, sporirea aportului ei la creșterea venitului național, ridicarea productivității și a eficienței muncii.

Principalul instrument pentru progresul economic al țării l-a constituit **politica de investiții** pe ramuri și sectoare de activitate. Pentru înfăptuirea acestei politici au fost și continuă să fie necesare însemnate eforturi din partea poporului român; în perioada 1961—1965 volumul total al investițiilor

s-a ridicat la peste 186 miliarde lei. Unica sursă de acumulare în vederea dezvoltării economiei naționale a constituit-o munca și hărnicia sa. Partidul Comunist Român a pus permanent accentul pe folosirea tuturor posibilităților interne ale țării, mobilizarea intensă a propriilor forțe, maxima valorificare a resurselor interne. Folosirea deplină a resurselor proprii, a întregii energii creatoare a poporului în interesul dezvoltării multilaterale a economiei și a societății noastre corespunde intereselor întregului sistem mondial socialist, dezvoltarea fiecărei țări socialiste contribuind la întărirea întregului sistem, la creșterea prestigiului și influenței socialismului în lume.

Paralel cu dezvoltarea economică a țării noastre, cu succesele realizate pe tărîmul industrializării socialiste s-a mărit an de an și volumul comerțului exterior, a crescut participarea României în circuitul economic internațional, crescînd ponderea producției și comerțului exterior în economia mondială. Este semnificativ de arătat că față de anul 1950 volumul comerțului exterior a crescut de peste 5 ori în 1966.

În cadrul relațiilor economice mondiale asistăm în prezent pe lîngă lărgirea sferei geografice a comerțului mondial și schimbarea structurii exportului și importului, la apariția unor forme variate de cooperare privind cercetarea științifică, proiectarea, construirea de obiective industriale, transporturile, desfacerea mărfurilor, pregătirea și formarea de cadre în anumite specialități etc. Aceste forme de cooperare se dezvoltă atît în cadrul relațiilor dintre țările socialiste, dintre cele capitaliste, cît și în relațiile dintre țări cu orînduiri sociale diferite.

România militează activ pentru extinderea cooperării economice și tehnico-științifice internaționale în condițiile respectării suveranității și independenței naționale, asigurării deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. În cadrul cooperării economice și tehnico-științifice internaționale, printre care construirea în comun a unor obiective economice, cooperarea în producție și în domeniul desfacerii, conlucrarea tehnico-științifică în legătură cu teme și obiective de interes comun și altele. Cooperarea economică internațională oferă numeroase și incontestabile avantaje de care nici o economie n-are interes să se dispenseze. Așa cum s-a subliniat la consfătuirea privind activitatea din domeniul comerțului exterior din februarie 1967, dezvoltarea în viitor a economiei noastre în ritm înalt este legată nemijlocit și de extinderea cooperării internaționale.

Ca urmare a eforturilor depuse pe plan intern și extern, a condițiilor create și a măsurilor luate, s-au înregistrat o serie de rezultate în domeniul cooperării economice și tehnico-științifice cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială. S-au construit în România, prin cooperare cu alte țări, unele obiective industriale iar altele se află în curs de execuție; cooperarea se reflectă și în construirea unor obiective de către țara noastră sau în acordarea de asistență tehnică altor țări. În activitatea tehnico-științifică s-au realizat cooperări mai ales sub forma unor schimburi de documentații, informații și asistență tehnică, pe bază de acorduri sau protocoale, încheiate cu țările respective.

În ultimul timp se constată o intensificare a activității de cooperare. De la începutul anului și pînă în prezent au fost stabilite de către țara noastră, sau se află în curs de definitivare un număr însemnat de acțiuni de cooperare atît în domeniul industriei și agriculturii, cît și în celelalte domenii de activitate. Toate acestea vor crea condiții tot mai bune pentru îndeplinirea planurilor noastre, pentru progresul general al țării. «Colaborarea și cooperarea internațională — se arată în documentele Conferinței Naționale a partidului din decembrie 1967 — trebuie să servească intereselor tuturor părților, să contribuie la crearea unei mai mari stabilități în relațiile economice, să permită o accentuare a specializării în producție și desfacere, să faciliteze planificarea economică de perspectivă».

Procesul de edificare socialistă, realizările pe care oamenii muncii le obțin în toate domeniile de activitate — în industrie, agricultură, în dezvoltarea științei și culturii, pe tărîm social — constituie temelia sănătoasă și sigură a progresului continuu al întregii țări, a sporirii permanente a posibilităților statului socialist de a **asigura populației un nivel de trai și un grad de civilizație tot mai înalt.** Numai în perioada 1959—1965, fondul de salarii s-a dublat, a fost lărgită continuu sfera asigurărilor sociale, cheltuindu-se în acest scop sume însemnate din bugetul statului. Ca urmare a faptului că venitul național în anul 1966 a fost de peste 4,5 ori mai mare decît în 1950, înregistrîndu-se un spor mediu anual de circa 10 la sută, salariul real a crescut de 2,4 ori față de 1950, sporind de asemenea și veniturile țărănimii. Între anii 1951—1966 au fost realizate din fondurile statului peste 360 000 de apartamente, iar populația de la orașe și-a construit din fonduri proprii și din credite acordate de stat 142 000 locuințe. S-au construit mii de școli, așezăminte culturale și instituții de ocrotire a sănătății.

Din această succintă prezentare rezultă că în anii construcției socialiste România a căpătat o nouă înfățișare, dovedindu-se din plin justețea politicii științifice a partidului de dezvoltare economică pe baza industrializării socialiste. Succesele țării noastre sînt apreciate în mod elogios chiar și de economiștii burghezi și de reprezentanții diferitelor țări care ne-au vizitat țara în ultima vreme. Astfel, ministrul comerțului exterior al Belgiei, August de Winter spunea: «Este cert, mai ales după cele ce am văzut, că România și-a dezvoltat larg și armonios ramurile economiei sale. Mi-aș permite să înlocuiesc dezvoltarea industrială cu cuvintele «explozie industrială» — și cred că nu greșesc. Acest drum spre industrializare a fost parcurs într-un ritm care impresionează pe toți cei care vizitează țara dv.».

NOUL PLAN CINCINAL ŞI RIDICAREA CALITATIVĂ A ÎNTREGII ACTIVITĂŢI ECONOMICE

În stadiul actual al desfăşurării construirii socialismului în ţara noastră, concomitent cu dezvoltarea cantitativă a producţiei,se pune cu stringenţă problema trecerii la o etapă nouă, calitativ superioară a întregii activităţi economice, creşterii eficienţei economiei naţionale.

Atenţia se îndreaptă cu precădere spre o serie de domenii în care se manifestă anumite rămîneri în urmă sau deficienţe, analizate cu temeinicie la plenara C.C. al P.C.R. din decembrie 1966: diversificarea producţiei şi ridicarea nivelului tehnic al industriei, îndeosebi al industriei constructoare de maşini, reducerea cheltuielilor materiale de producţie care se menţin încă la un nivel ridicat, creşterea eficienţei economice în toate ramurile şi în toate întreprinderile industriale. În acest scop, în întreaga ţară se desfăşoară o vastă acţiune pentru identificarea şi lichidarea tuturor cauzelor care fac ca anumite întreprinderi să înregistreze încă pierderi în activitatea lor, pentru lichidarea rebuturilor sau a produselor necorespunzătoare din punct de vedere calitativ, pentru înfăptuirea unei organizări ştiinţifice a producţiei şi a muncii la nivelul fiecărei întreprinderi, în vederea ridicării productivităţii muncii şi a utilizării cît mai raţionale a utilajelor şi spaţiilor de producţie, pentru folosirea deplină a timpului de muncă.

Întrucît în prezent, comparativ cu ţările dezvoltate din punct de vedere industrial, în ţara noastră se realizează încă un grad mai scăzut de prelucrare tehnică a materiei prime, ceea ce face ca şi valoarea nou creată să fie mai mică în raport cu cea materializată în produsele fabricate în aceste ţări, o problemă esenţială de care depinde eficienţa economiei noastre naţionale o constituie obţinerea unei valori sporite din aceeaşi cantitate de materie primă şi materiale. În acest scop, o dezvoltare mai accentuată vor cunoaşte subramurile ale căror produse au o înaltă complexitate sau care contribuie la ridicarea complexităţii produselor altor ramuri, cum sînt electrotehnica, electronica, mecanica fină.

Promovînd un spirit ştiinţific în economia naţională, în planificarea şi conducerea ei, în toate domeniile construcţiei socialismului, Partidul Comunist Român acţionează pentru înlăturarea practicilor învechite, a mentalităţii anchilozate, care frînează mersul înainte. Congresul al IX-lea al partidului a atras atenţia asupra necesităţii îmbunătăţirii continue a activităţii organizatorice a partidului şi a statului, pornind de la considerentul că formele organizatorice şi activitatea practică trebuie să se perfecţioneze corespunzător cerinţelor fiecărei etape de dezvoltare a societăţii. O dată cu aceasta, partidul subliniază necesitatea de a se ţine seama de cuceririle înregistrate pe plan mondial în toate domeniile de activitate, de exigenţele revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane.

Însuşi modul de elaborare a actualului plan cincinal (1966—1970) reprezintă o îmbunătăţire calitativă a întregului sistem de planificare, trecerea la o metodă superioară de conducere a economiei, corespunzător etapei procesului desăvîrşirii construcţiei socialismului în România. Astfel, planul cincinal, stabilind nu numai o schiţă a cadrului general de dezvoltare, ci obiectivele principale ale tuturor ministerelor şi întreprinderilor atît pentru întreaga perioadă, cît şi pentru fiecare an în parte, a creat condiţii mai bune pentru realizarea ritmică şi la un nivel calitativ superior a sarcinilor economice.

Aşa cum se ştie, în prezent în ţara noastră se desfăşoară o vastă activitate în direcţia îmbunătăţirii organizării ştiinţifice a producţiei şi a muncii. Aceasta constituie, în condiţiile actuale, o problemă esenţială, de rezolvarea căreia depind obţinerea unei eficienţe sporite în procesul de producţie, ridicarea calitativă a activităţii întreprinderilor.

Timp de mai multe luni, colective formate din cadre de conducere, ingineri, economişti, oameni de ştiinţă, specialişti din ministere şi întreprinderi vor studia în fiecare fabrică şi uzină principalele aspecte legate de organizarea producţiei şi muncii. Principalul obiectiv al acestei importante acţiuni îl constituie obţinerea, în viitor, a unei producţii fizice, productivităţi a muncii şi acumulări mai ridicate de cît prevederile planului cincinal, cît şi atingerea nivelului de folosire a utilajelor, a manoperii specifice pe produs, a preţului de cost etc. realizat în ţările dezvoltate din punct de vedere industrial.

În vederea realizării acestui obiectiv, se vor analiza în mod aprofundat stadiul actual de organizare a producţiei şi a muncii pe baza situaţiei existente în întreprinderi. Se vor găsi astfel soluţii optime, prin compararea diferitelor variante, care se vor aplica imediat sau în perspectivă, în vederea măririi eficienţei economice a activităţii fiecărei unităţi în parte. Pînă în prezent, această vastă acţiune a dus la obţinerea de rezultate pozitive în acele întreprinderi unde au fost deja aplicate unele măsuri de perfecţionare a organizării producţiei. Însă pînă la realizarea obiectivelor scontate mai trebuie aşteptat, acţiunea fiind încă la început. Este necesar să fie căutate în continuare cele mai corespunzătoare metode de organizare a producţiei.

De-a lungul întregului proces al edificării şi dezvoltării economiei socialiste moderne a României o preocupare esenţială a partidului şi statului nostru au constituit-o găsirea şi folosirea creatoare a celor mai adecvate forme şi metode de conducere şi organizare a economiei, perfecţionarea continuă a sistemului de planificare. Mergînd pe linia indicată de cel de-al IX-lea Congres al partidului de ridicare a întregii activităţi economice pe o treaptă calitativ superioară — Conferinţa Naţională a P.C.R. din decembrie 1967 a adoptat un complex de măsuri cu privire la perfecţionarea conducerii şi planificării economiei naţionale corespunzător noii etape de

dezvoltare socialistă a României, îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale și sistematizarea localităților rurale, perfecționarea formelor și metodelor de organizare și conducere a vieții sociale. Ele constituie o expresie elocventă a spiritului științific, inovator, al gîndirii vii, creatoare a partidului nostru, relevă o dată mai mult capacitatea partidului de a-și întemeia elaborarea politicii sale pe studierea aprofundată a cerințelor vieții, a realităților dezvoltării sociale.

Urmărind valorificarea cît mai deplină a avantajelor oferite de economia socialistă, ansamblul de măsuri cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale se referă la toate laturile principale ale mecanismului economiei: producția, repartiția, circulația, cercetarea științifică, planificarea curentă și de perspectivă, îmbunătățirea formelor de organizare administrativ-teritorială, asigurînd perfecționarea relațiilor social-economice în ansamblul lor, corespunzător etapei procesului desăvîrșirii construcției socialiste.

Directivele adoptate de Conferința Națională cu privire la perfecționarea conducerii planificării economiei vor duce la sporirea rolului factorilor economico-financiari în întreaga economie, la lichidarea fenomenelor de centralism excesiv, la lărgirea autonomiei, creșterea atribuțiilor și competențelor unităților de producție în planificarea, organizarea și conducerea activității economice, la mai buna valorificare a resurselor interne ale întreprinderilor, ale tuturor ramurilor economiei, la dezvoltarea inițiativei creatoare a oamenilor muncii.

Primite cu deosebit interes de întregul nostru popor, aceste importante documente au fost dezbătute de masele de oameni ai muncii — ceea ce reprezintă o strălucită confirmare a democratismului profund al orînduirii noastre socialiste — generînd numeroase propuneri și sugestii care au precedat Conferința Națională. Îmbogățite cu înțelepciunea întregului nostru popor, aceste propuneri au concentrat un imens tezaur de experiență, competență și gîndire înaintată.

Preocupîndu-se de crearea în toate verigile și sectoarele societății a unui cadru propice pentru valorificarea deplină a inițiativei creatoare a celor ce muncesc, conducerea partidului și statului s-a preocupat îndeaproape de necesitatea întăririi centralismului democratic, a spiritului de disciplină indispensabil în condițiile economiei moderne, a răspunderii tuturor organelor și cadrelor de conducere față de îndeplinirea sarcinilor încredințate. Principiul călăuzitor după care trebuie să-și desfășoare activitatea organele economice și de planificare — obligatoriu în toate domeniile construcției socialiste — este conducerea colectivă — una din sursele cele mai importante ale democratismului activității partidului, statului și a organizațiilor obștești, ale asigurării justeței hotărîrilor și măsurilor adoptate. Criticînd cu fermitate lipsurile și neajunsurile existente în unele sectoare ale economiei naționale, partidul a pus în fața tuturor organelor de partid și de stat, a tuturor oamenilor muncii sarcina intensificării eforturilor pentru lichidarea lor cît mai grabnică. Ridicarea calitativă a întregii noastre activități economice, concomitent cu dezvoltarea sa cantitativă va crea condițiile necesare pentru apropierea nivelului economiei naționale de acel al țărilor cu o economie dezvoltată.

*

Planul cincinal pe perioada 1966—1970 reflectă direcțiile fundamentale ale dezvoltării României, stabilite la Congresul al IX-lea al partidului, în vederea continuării pe o treaptă superioară a procesului de construire a socialismului. Ceea ce străbate ca un fir roșu planul cincinal este aplicarea neabătută a politicii partidului de industrializare socialistă a țării. Industria se va dezvolta în continuare mai accelerat decît celelalte ramuri ale economiei, înregistrînd o creștere de 73%, corespunzător unui ritm mediu anual de 11,6%. În cadrul industriei se observă o apropiere a ritmului de creștere a industriei bunurilor de consum de cel al industriei grele, iar în unii ani chiar o creștere mai rapidă a celei dintîi; aceasta este necesară pentru a asigura lichidarea rămînerii în urmă a producției bunurilor de consum, aprovizionării mai bune a populației. Totodată, în condițiile în care agricultura este și va continua să fie una din ramurile esențiale ale economiei naționale în care sînt angajate mari resurse naturale și umane, se asigură lărgirea bazei sale tehnice-materiale și pe această bază creșterea producției vegetale și animale cu cca. 26—32% față de media realizată în 1961—1965. Pînă în 1970 se va rezolva în linii mari problema mecanizării complexe, a chimizării lucrărilor agricole și a dezvoltării irigațiilor.

Îndeplinirea unor asemenea sarcini de dezvoltare a economiei naționale este asigurată de menținerea unui ritm înalt al reproducției lărgite, ponderea fondului de acumulare în repartizarea venitului național fiind de 28,5%; volumul investițiilor în perioada 1966—1970 se ridică la 280 miliarde lei, sumă care depășește totalul investițiilor realizate în perioada de 10 ani precedenți (1956—1965). Folosirea lor cu spirit de răspundere va duce la o creștere a eficienței economice, cu influențe imediate și de perspectivă asupra productivității muncii sociale și a venitului național.

Prevederile planului cincinal, întemeiate nemijlocit pe principiile fundamentale ale politicii marxist-leniniste a partidului nostru alcătuiesc programul luminos al dezvoltării României pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului, al ridicării bunăstării întregului popor.

Documentele de însemnătate hotărîtoare adoptate de Conferința Națională a P.C.R. vor determina un nou și puternic avînt al forțelor de producție, înfăptuirea măreților obiective trasate de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., ceea ce vor înălța România socialistă pe noi culmi ale progresului și civilizației.

COMITETUL DE STAT AL APELOR
INSPECTORATUL DE STAT AL APELOR

RESURSELE NATURALE DE APE, SINT O BOGATIE A ȚARII!

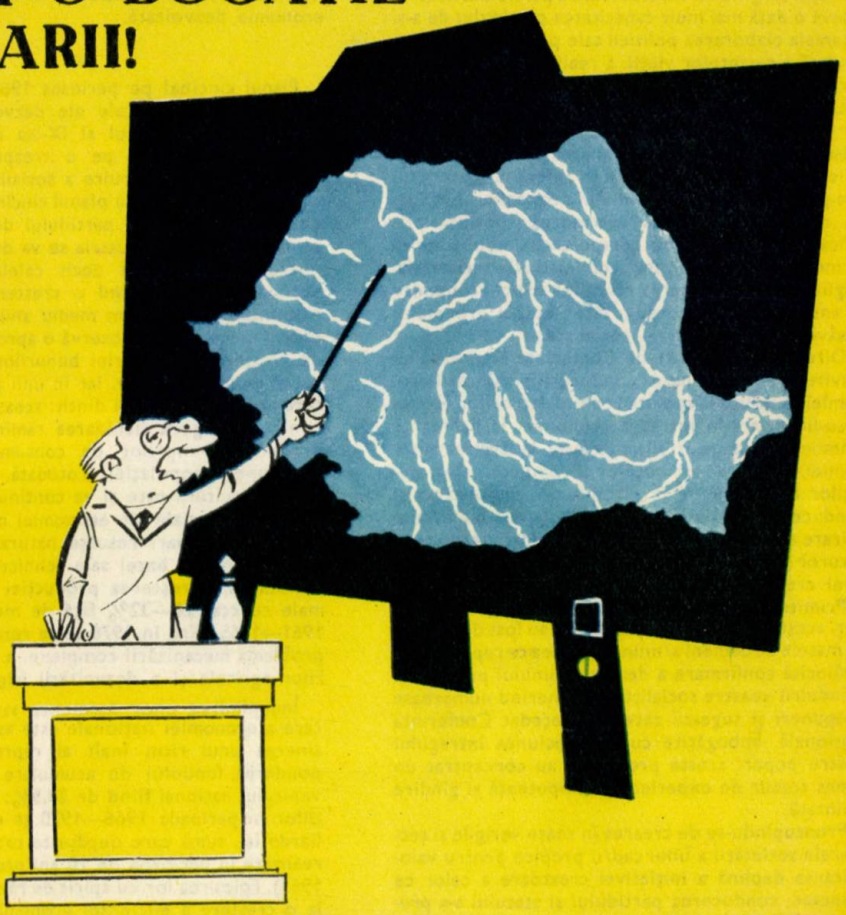

păstrarea curățeniei apelor este datoria tuturor

EUGEN ATANASIU

CEL DE-AL IV-LEA CONCURS ȘI FESTIVAL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU"

Bucureștiul — în zodia muzicii

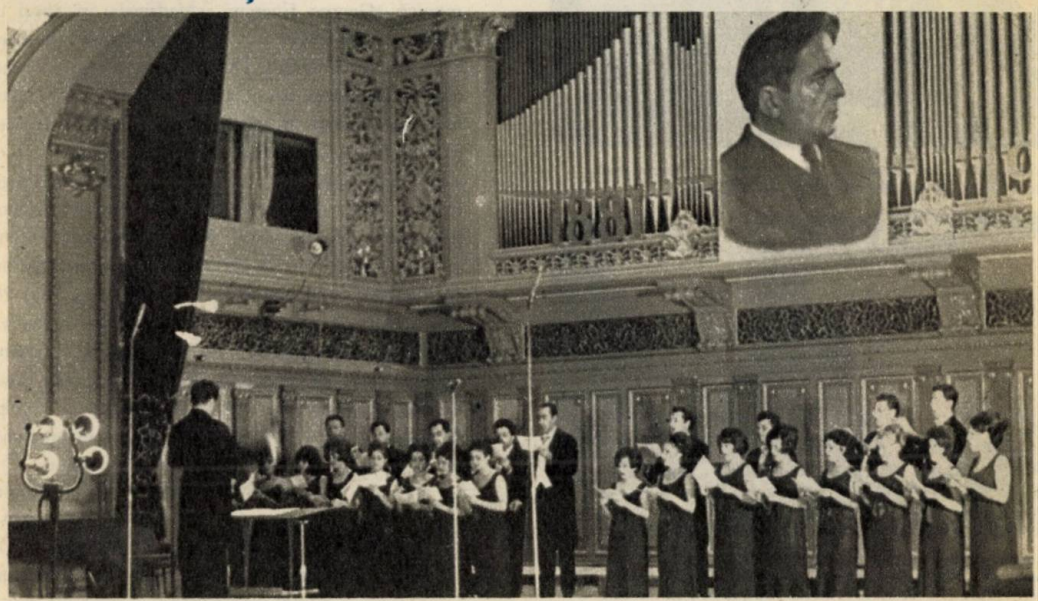

SUS: Printre laureații celui de-al IV-lea Concurs Enescu s-au numărat pianistul român Radu Lupu (premiul I), violonistul sovietic Z. Vladimirovici Vinnikov (premiul I) și francezul Pascal Mahé-Rogé (mențiune), cel mai tînăr concurent al ediției, în vîrstă de 16 ani.
JOS: Concertul corului «Madrigal», în sala Ateneului Român.

Oaspeții străini au vizitat, cu plăcută bucurie, Muzeul «George Enescu».

În Sala Mare a Palatului, a concertat în zilele Festivalului pianistul american de reputație mondială Van Cliburn, cu Filarmonica «George Enescu».

În clișeul nostru, «un buchet» de mari violoniști: Ion Voicu, Isaac Stern, Emelian Țiganov, Robert Mann, David Oistrah.

Orchestra filarmonică din Los Angeles, dirijată de Zubin Mehta, a prezentat în cele două concerte de la Sala Mare a Palatului pe Andre Watts, un tînăr solist în vîrstă de 20 de ani, care a cucerit publicul interpretînd pagini din repertoriul romantic.

Fotografii de ION POPOVICI

Odată la trei ani, capitala noastră trăiește — în prag de toamnă — o veritabilă sărbătoare a muzicii. În 1967, cea de-a patra ediție a Concursului și Festivalului Internațional «George Enescu» a întrunit în sălile de concerte pe lîngă o bogată recoltă de noi talente de pretutindeni — aspirînd la laurii concursului — o pleiadă de mari dirijori, soliști și ansambluri care au conferit o deosebită strălucire manifestărilor, omagiind geniul enescian.

Startul Concursului și Festivalului a fost dat marți 5 septembrie cînd, în cadrul deschiderii festive, la care au luat parte conducătorii de partid și de stat în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica și Ion Gheorghe Maurer, a marcat solemn începutul unor bogate manifestări muzicale la care și-au dat concursul pianiști renumiți ai lumii ca Van Cliburn, Friedrich Gulda și André Watts, violoniștii David Oistrah, Isaac Stern și Claire Bernard, violoncelistul Mstislav Rostropovici; apoi, formații celebre cum sînt Quartetul «Tatrai», Nonetul ceh, Filarmonica din Los Angeles, dirijată de Zubin Mehta, Filarmonica din Moscova sub bagheta lui Kiril Kondrașin, Baletul Operei Mari din Paris. Cele mai mari ansambluri orchestrale și corale românești au fost prezente la Festival: filarmonicile din București și Cluj, orchestrele simfonice ale Radioteleviziunii și Cinematografiei, orchestra «Camerata» și orchestra de studio a Conservatorului «Ciprian Porumbescu», corurile filarmonicii «George Enescu», «Madrigal», și corul de studio al Conservatorului «Ciprian Porumbescu» și cel al Palatului Pionierilor. De asemenea, formații de muzică de cameră ca trioul «Musica Nova» și Quintetul «George Enescu». În sfîrșit, soliști vocali de reputație ca Arta Florescu. Elisabeta Neculce-Carțiș, Marta Kessler, Emilia Petrescu, Valentin Teodorian, Octav Enigărescu și alții, violonistul Ion Voicu, pianistul Valentin Gheorghiu, violoncelistul Radu Aldulescu, dirijorii Antonin Ciolan, Mircea Basarab, Constantin Bugeanu, Iosif Conta, Emil Simon, Mircea Cristescu, Paul Popescu. Opera Română din București a intrat în Festival cu un repertoriu prestigios și adecvat care a cuprins, pe lîngă creații dramatice muzicale și coregrafice românești și din patrimoniul clasic universal, opera «Oedip» de George Enescu. În total au fost prezentate un număr de 48 de programe muzicale de mare prestigiu.

Amploarea Festivalului, diversitatea tematică a repertoriului său care a oferit un vast tur de orizont al muzicii, de la compozitorii preclasici la cei contemporani, caracteristica sa cu totul deosebită de a împleti auditiile unor mari interpreți cu cele — în săli publice — ale tinerilor con-

curenți, se bucură întotdeauna de o largă apreciere în rîndul oaspeților. Încă în cuvîntul rostit la deschidere, Henri Gagnebin, președintele Federației concursurilor internaționale de muzică, decanul de vîrstă al membrilor juriului, denumea manifestarea de la București, după programul ei copios, un veritabil «*banchet al artei*». Hans Sittner, președintele Academiei de Muzică din Viena, membru în juriu, ne-a spus: «*Aduc elogiile mele organizării și programului întotdeauna interesant al Festivalului de la București și nivelului înalt al Concursului inițiat acum nouă ani. Sînt bucuros să mă aflu din nou aici și le urez succes deplin*». Iar artistul poporului Mihail Popov, profesor la Conservatorul din Sofia, care a participat pentru prima oară, ca membru în juriu la Concursul «George Enescu», sublinia că asistă la «*o confruntare de înaltă ținută a talentelor din lumea întreagă*».

Competiția, care s-a destășurat vreme de 18 zile, a exercitat o atracție puternică asupra tinerilor violoniști, pianiști și cîntăreți din lume. Prevăzut pentru acele discipline interpretative în care Enescu a cucerit culmi de neatins dar și pentru care a compus pagini nemuritoare, Concursul a întrunit la a IV-a ediție 76 de tineri din 29 de țări. Lor le era binecunoscut faptul că un premiu obținut la acest concurs constituie o înaltă recomandare artistică și că mari soliști cum este Claire Bernard, socotită astăzi o veritabilă «stea» a violonisticii franceze, a fost lansată de Concursul «Enescu» la precedenta sa ediție. Poate tocmai de aceea, ținînd seama de exigențele juriilor, s-au prezentat de astădată numeroși tineri care dețineau deja premii la alte competiții internaționale. Palmaresul realizat la capătul celor trei etape de concurs a confirmat noi talente din rîndul tinerilor interpreți despre care sîntem convinși că abia începe să se vorbească.

Membrii celor trei jurii examinatoare au fost personalități marcante ale vieții muzicale internaționale ca Menelaos Pallandios, directorul general al Operei din Atena, compozitorul german Fritz Ehlers, Robert Mann, conducătorul celebrului quartet american «Juillard», fost elev al lui Enescu, marchizul de Gontaut Biron, președintele concursului «Margueritte Long-Jacques Thibaud», pianistul brazilian Antonio de Raco, compozitorul englez Lionel Salter, director al programelor muzicale ale B.B.C., violonistul sovietic Dmitri Mihailovici Țiganov, profesoara Nadia Boulanger, H. de Roo, directorul Operei din Haga precum și somități ale artei componistice și interpretative românești ca Gheorghe Dumitrescu, prof. Florica Musicescu, prof. Victor Giuleanu, rectorul Conservatorului «Ciprian Porumbescu», baritonul Nicolae Herlea, mezzosoprana Zenaida Pally etc.

Claire Bernard, participantă și premiantă a precedentei ediții interpretînd concertul în re minor de Sibelius la Ateneu.

Zenaida Pally împreună cu Hans Sittner, președintele Academiei de muzică din Viena (stînga) și compozitorul Andre Marescotti, profesor la conservatorul din Geneva (dreapta).

Într-un fel sau altul, întreaga viață artistică românească a cunoscut ecoul manifestărilor Concursului și Festivalului. La sediul Uniunii Compozitorilor a avut loc primul simpozion internațional «George Enescu» în cadrul căruia s-au făcut valoroase comunicări asupra creației enesciene și locului ei în cultura muzicală românească și universală. La muzeul ce poartă numele genialului compozitor, dirijor, pianist și violonist s-au perindat din nou nu numai oaspeți de peste hotare ci și iubitori ai muzicii care vin aici să vadă noile exponate, descoperite și achiziționate în ultima vreme. Casa de discuri «Electrecord» a realizat noi imprimări din creația enesciană între care «Trioul în la minor» prezentat în primă audiție mondială la a patra ediție a Festivalului. Este interesant de reținut că această compoziție, scrisă în anul 1916, fusese crezută definitiv pierdută dar a fost redescoperită în 1965, la Iași. În fine, studioul de filme documentare «Al. Sahia», Studioul de televiziune și posturile de radio au făcut înregistrări pe peliculă și benzi de magnetofon care — în afara transmisiilor directe prin radio și pe micul ecran — vor duce mai departe, pînă la viitoarea ediție din 1970, ecoul toamnei muzicale enesciene materializînd astfel un neprețuit îndemn al lui George Enescu: «*Important în artă este să vibrezi tu însuți și să-i faci și pe ceilalți să vibreze*».

DUMITRU ALMAȘ

Poarta întîia a cetății Alba Iulia

ALBA IULIA CETATEA UNIRII

DIN INIMA TRANSILVANIEI

Pe vremea romanilor s-a numit Apulum. Pe urmă, Bălgrad. Și apoi Alba-Iulia.

Dar oricum se va fi numit, a fost tot o cetate și un oraș dintr-o străveche istorie daco-romană. O cetate folosită și păstrată, milenii, modificată și mereu refăcută, după fiecare prădăciune, după fiecare molimă, după fiecare incendiu, mereu reîntinerită, pînă în acest veac al nostru, cînd înflorește în ritm cu socialismul.

Sînt osebit de impresionante vestigiile dacice și protodacice găsite aici, pe promontoriul de la confluența Ampoiului cu Mureșul, așa după cum impresionează și marmorele romane, reprezentînd ori zei ca Apollo, ori comandanți militari romani.

Chiar dacă ai defila numai prin fața sarcofajelor romane, din piatră sau marmoră, înșirate azi în lapidarele muzeului din Alba Iulia, și încă te-ar cuceri puternica romanitate care a stat aici, s-a străduit să muncească și să creeze, să-și înveșnicească puternica amprentă culturală.

Chiar dacă ai da doar un simplu ocol zidurilor cetății, mai vechi și mai noi, din vremea cînd, între 1542 și 1690, orașul de pe Mureș a fost capitala voievodatului Transilvania și tot te-ar vrăji noianul de istorie scrisă aici. A fost aceea o vreme, o eroică vreme, vrednică de pana cronicarului, vreme cînd Suceava, Tîrgoviște și Alba Iulia rezistau, trinitate a vitejiei și jertfei românești, în fața valului otoman. Rezistau atunci cînd Belgradul se prăbușise sub copită ismailiteană. Rezistau cînd cavalerii unguri, înfrînți în mlaștinile de la Mohae, n-au mai putut apăra Ungaria, iar Soliman Magnificul a prefăcut Buda în pașalîc. Rezistau prin eroismul și jertfa poporului român.

Albei Iulia i-a fost hărăzită gloria de a-i primi cu strălucit alai, pe Mihai Vodă Viteazul, după biruința de la Șelimbăr, împotriva trufiei și a zăpăcelii politice a Bathoreștilor. Pe Mihai Vodă îl chema în Transilvania nu numai nevoia unei alianțe antiotomane, nu numai opera unui front comun și unic pe Carpați și la Dunăre, nu numai glasul dreptății împotriva abuzului ismailitean, nu numai vocea

libertății poporului, ci, de bună seamă, și acel simțământ de frate, care încă nu înflorise, încă nu căpătase chipul luminos al noțiunii de conștiință națională, dar care se manifesta ca un instinct de solidaritate, ca o poruncă lăuntrică a ființei poporului român. Era un glas auzit atunci de puțini oameni, înțeles doar de cei geniali, în fruntea cărora inima lui Mihai Vodă strălucea ca o torță înainte mergătoare. Acest glas ascultat și-a urmat biruitorul de la Călugăreni. L-a urmat în ciuda tuturor temătorilor și a povățuitorilor întru prudență și cumințenie. Chiar Teodora, muma lui Mihai, i-a atras luarea aminte: dacă pornești în Transilvania «îți vei lăsa gîtul acolo».

Dar ideile mari cer jertfe mari. Și numai cu imaginea fascinantă a unei țări, din Giurgiu-n Sighet și din Oradea în dealurile moldovene, nu se ferea a-și primejdui viața, familia, scaunul domnesc și tot ce făptuise pînă atunci, ca să întruchipeze visarea cea abia urzită în inimi și în cugete.

Mihai Vodă știa foarte bine că, pentru popor, pentru țară, pentru istorie, prețuia de o mie de ori mai mult să-și lase «gîtul acolo», în sfințit pămînt transilvan, decît să-și cruțe zilele plecînd grumazul sub jug otoman.

Catedrala ortodoxă din Alba Iulia

Mihai Vodă a presimțit poate, că ori de cîte ori, pînă la el și mai ales de la el încoace, un steag românesc a fluturat pe culmile Carpaților, Transilvania întreagă s-a înfiorat: tiranii de spaimă, românii de nădejde în victoria libertății și în izbînda unirii. Drept aceea, să privim tabloul intrării lui Mihai Vodă în Alba Iulia și să ne bucurăm că istoria a găsit om ca dînsul, om al marii cutezanțe, de a se împodobi cu titlul de domn al Țării Românești, al Transilvaniei și al Moldovei. De atunci, din 1600, pentru românii de pretutindeni Alba Iulia a devenit simbolul Unirii.

Dar acest oraș, ca o inimă a Transilvaniei, alimentată de aorta puternică a Mureșului, n-a avut parte numai de clipe fericite.

În celula de deasupra porții Sf. Gheorghe au stat închiși Horia și Cloșca, în 1785. Se mai văd și azi lanțurile și ghiulele de piatră care i-au ținuit acolo, în noapte și suferință.

Dar a curs sîngele lui Horia, strivit pe roată, și pămîntul sfințit al Albei Iulia l-a primit cu acea fierbinte sărutare de mamă care-și plînge pruncul sfîșiat de fiare, fără să-și piardă niciînd nădejdea că alți feciori va zămisli și încă mai vrednici s-ar arăta spre prăbușirea fiarei despotice, cu ghiarele răsfirate pe Carpați.

Alba Iulia l-a văzut și pe Avram Iancu pus sub paza jandarmilor habsburgici și a lăcrimat, de bună samă, cînd «Craiul Munților» a fost pălmuit de-un netrebnic om al «drăguțului de împărat».

A fost Alba Iulia și centru cultural românesc, în multele veacuri ale Evului Mediu. A fost deci cetatea cea bogată în toate, cetatea din inima Transilvaniei, ca și Tîrgoviștea, ca și Suceava, a fost arie de multe dureri și de cîteva bucurii. Durerile să le tăcem, înăbușite în criptele istoriei.

Să ne amintim doar de marea bucurie de la 1 decembrie 1918. Înfrînt în război, imperiul habsburgic se prăbușea. Multiseculara tiranie se desfăcea în fărîme, sub vijelioasa mînie a popoarelor, ținute sub jug atîta amar de vreme. Poporul din Transilvania se lansa cu ardoare revoluționară în furtuna evenimentelor. Și la 1 decembrie 1918, 100 000 de muncitori, țărani, intelectuali, reprezentanți ai românilor din toate colțurile Transilvaniei, se adunau pe platoul cetății de la Alba Iulia și pecetluiau ceea ce de mult era hotărît și pecetluit în istoria și în inima poporului: Unirea Transilvaniei cu România.

Acolo, în Transilvania s-a răspîndit, întîia oară încă din 1848 «Hora Unirii» a lui Vasile Alecsandri.

Acolo, la Alba Iulia, în inima Transilvaniei, a răsunat, întîia oară, marele și definitivul adevăr:

Pe-al nostru steag e scris Unire
Unire-n cuget și-n simțiri...

De aceea, de cîte ori trec prin Alba Iulia, mă opresc o clipă în fața clădirilor care l-au adăpostit pe Mihai Vodă Viteazul și îmi plec fruntea în fața sălii unde la 1 decembrie 1918, reprezentanții poporului transilvan au împlinit visul și vrerea celor adunați pe Cîmpul Libertății de la Blaj, în mai 1848: «Vrem să ne unim cu țara!»...

Pentru toate vîrstele,
pentru toate gusturile,
pentru toate anotimpurile!

MEREU LA MODĂ

Încălțămintea, marochinăria și articolele de sport produse de
I.I.S. **Flacăra Roșie**
București, strada Bella Breiner 67—92

COMOD AVANTAJOS

chirie telefon impozite

Evitați deplasările, economisiți bani și timp folosind contul curent personal.

Din sumele depuse în contul curent personal, Casa de Economii și Consemnațiuni efectuează în mod gratuit, pentru titularii de conturi, pe baza dispoziției lor, diferite plăți periodice pentru chirie, telefon, impozite.

Pentru sumele depuse în conturile curente personale, titularilor li **se acordă și dobîndă.**

contul curent personal la CEC

ȘTEFAN LUCA

SAT ROMÂNESC

Intenționasem să fac, îmbinînd frînturi de imagini, interiorul unei case de țară așa cum l-a cunoscut copilăria. Prilejul mi l-a oferit o casă veche, rămasă întîmplător întreagă într-o ogradă năpădită de troscot. Casa se ascundea privirilor trecătorilor în dosul unei clădiri noi, construită de curînd, în tipare amplificate, mirosind încă a lemnărie proaspătă, a tencuială abia-abia uscată. Pe deasupra, bătrîna și greu încercata locuință era pustie. Nu o locuia nimeni. Stăpînii se mutaseră în față. Evenimentul se petrecuse cu cîteva zile în urmă, dar casa arăta ca și cînd ar fi fost de foarte multă vreme părăsită. Poate pentru că cei care au părăsit-o au făcut-o cu gîndul să nu se mai reîntoarcă niciodată. Nu-i rămînea deci nici măcar speranța.

Îmi spuneam, rotindu-mi privirea prin tinda afumată, dată cu lut, plimbînd-o de-a lungul pereților în care igrasia desena apariții ciudate, că și aici, ca și-n tinzile cunoscute mie a existat o masă joasă, cu scăunele în trei picioare împrejurul ei, a existat un cui bătut în grindă sau în usciorul ușii de care se agăța lampa, și aici a mirosit pe vremuri a lapte afumat, a mămăligă aburindă, a lînă jilavă, desigur s-au spus și povești în serile de șezătoare. Sau șezătorile se mutau în odaia dinainte, cu laviță tari, cu un pat ciudat de înalt, cu o ladă de zestre a fetei în colț. Foarte puține lucruri, într-adevăr: un pat, o masă joasă, cîteva scăunele, o vatră, blidarul, lingurile, ceaunul și, pretutindeni, fumul greu urnindu-se ursuz printre grinzile podului spre acoperișul de stuf. Inventar redus ca și inventarul aflat în șură: un plug, o seceră, o furcă rezemată de ușă... Mi s-a spus că toate acestea și cele care se vor mai strînge din sat se vor aduna într-un muzeu, fiind absolut trebuitoare ca documente ale unui trecut. Prin urmare, mi-am spus, aceasta e soarta căsuței mîhnite din fundul unei curți năpădite de troscot, vestigiu încă în picioare al unui trecut nu prea îndepărtat, dat fiind că niciodată nu se va mai întoarce, dat fiind că a devenit un exponat muzeistic, în realitate se află foarte departe de noi.

Acestea se petreceau iarna trecută, la Păulești. Intenționasem să reînviu un interior aproape uitat, să refac un inventar al obiectelor care intrau în sfera vieții obișnuite a țăranului nostru, al uneltelor de care se slujea pentru a ieși pe cîmp, pentru a se îngriji de vite și oi, de grădină și casă. Impresia că sînt în explorarea unui trecut ireversibil și că încercarea mea se asemăna cu acea a strîngerii de exponate destinate unui eventual muzeu, stăruia. Alături de această impresie, care mă ajuta să dau un sens căutărilor mele, își făcea drum însă impetuos, copleșind, un sentiment deosebit. A plecat totul de la o întrebare, iar cel care a formulat-o nu s-a adresat cuiva anume. Și-o punea parcă sieși. «Cum au trăit astfel?»

Ni se pare azi foarte îndepărtată în timp vremea în care țăranul ieșea la semănat ca-n biblie, cu sacul subsuoară, așa cum se mulțumea să știe că are unde dormi și nu moare de foame. Pentru toate acestea ei dispunea de-un inventar sărăcuț, redus la esență, totul bizuindu-se pe brațele sale, pe puterea și îndeminarea lor. Pe același plan al elementelor primare, se înțelegea și se perpetua și satul, ca așezare omenească. Grădini, case și ulițe, adică iarăși ceea ce era absolut trebuitor ca omul să nu locuiască în pustiu, de unul singur, ci într-un sat, între oameni, iar ca edificii mai răsărite, în sate mai răsărite școala, primăria, în multe locuri nici atît.

Sentimentul despre care am amintit se întemeia tocmai pe această uimire, însemnînd, pentru mine, că cel care-și vorbise sieși, n-ar mai fi acceptat să trăiască în asemenea condiții, înconjurat, strivit de sărăcia lucie din casa lui, din curtea lui. Aceste coordonate nu-i mai răspund. În sfera vieții satului s-au ivit elemente noi, cele mai multe purtînd certificate de naștere încă proaspete. «*Satul a asimilat în totalitate avalanșa impetuoasă a nouluiu*» — îmi spunea într-un rînd profesorul emerit Titus Păsculescu din Dăbulenii Olteniei. *Concepția răspîndită de oficialitatea veche și încurajată generos, cum că satul ar fi refractar față de cultură și inovații civilizatorii, idilizînd pitorescul, simplitatea, puritatea și alte asemenea, în care s-ar complace satul românesc, și-a dovedit întreaga-i netemeinicie. Satului nostru îi stă foarte*

bine electrificat, nimeni nu regretă lampa cu gaz, așa cum edificiile de interes public ridicate în comuna noastră s-au integrat. Școli, cămin cultural, spital, complex meșteșugăresc, magazin universal schițează de pe acum un centru cu veleități de urbanistică».

Se poate continua comentariul profesorului oltean, observînd că ceea ce ne comunica nu sînt relatări de genul excepțiilor. În mod cert, țăranul de azi n-ar mai putea trăi cum au trăit părinții lui și părinții părinților lui. El are exigențe de alt nivel și cere vieții alte coordonate, alte dimensiuni. Nu e simplu cultivator de pămînt, devenit așa ceva prin tradiție și naștere. Îl interesează și stăpînește, asimilînd neîncetat. E tractorist, combiner, motorist la pompele sistemului de irigație, nu e un simplu crescător de vite ci practică o profesiune distinctă, fundamentată pe cunoștințe precise din raza zootehniei, stabilind rații de alimente, cîntărind rezultate, utilizînd un vocabular cu totul inedit. A asimilat firesc, cu inteligență, avid de cunoaștere, știe să administreze, să organizeze o unitate mare, complexă de producție agricolă socialistă, care e cu totul altceva decît curtea și casa sa de pe vremuri. A îmbinat cu finețe, creator, bogata tradiție de veacuri a poporului, cu datele pe care i le-au pus la dispoziție știința și tehnica, s-a învățat să examineze în amănunt chestiunile economice și să sintetizeze în același timp toate aceste amănunte într-o viziune de ansamblu.

De aceea își construiește casă din material trainic, preferă odăile largi, aerisite, ferestrele în trei canaturi, dependințele comode, confortabile, apreciază o carte bună, plantează flori și-și îngrijește curtea, neuitînd să-și înfrumusețeze casa în felul în care a învățat de la înaintașii săi, păstrînd specificul, farmecul particular al stilului arhitectonic local. Nu disprețuiește deloc modificările tehnice ivite în casa lui, ține să aibă un radio, televizor, un aragaz.

Și ceea ce e deosebit și trebuie subliniat, lucrează mai bine, obține rezultate mai bune în munca sa zilnică, recoltele înregistrate de satele noastre urcă procentul în fiecare an, se pun în valoare suprafețe de pămînt socotite înainte aride, nepotrivite lucrării lor. Acum au devenit rentabile plantațiile de pomi și viile de pe coastele de deal, mlaștinile au fost cumințite, sărăturile se îndulcesc.

Nu, nici țăranul nici satul în care trăiește nu se identifică cu stăpînul căsuței intrată ca exponat într-un muzeu, cu ulițele și casele îngrămădite ca niște ulcele în vreun fund de țară. N-ar mai putea trăi cum au trăit vechile generații. S-a detașat, crescînd dintr-un trecut plin de frămîntări, devine pe zi ce trece altul, iar perspectiva pe care i-o deschid documentele Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român sporește sentimentul încrederii, al mîndriei, față de viitorul satului românesc, înflorind necontenit ca merii, ca perii.

TABLOUL LUMII CONTEMPORANE

Mă aflam la Milano în a doua jumătate a lunii iulie, în preajma lucrărilor sesiunii Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România consacrată dezbaterii problemelor politicii externe a țării noastre. Ziarele Corriere de la Serra, Il Giorno, La Stampa publicau ample relatări ale corespondenților și comentarii redacționale dedicate activității internaționale a României. Nu mică mi-a fost surprinderea cînd într-un magazin vînzătorul aflînd că sînt din România l-a chemat pe patronul casei care a venit să mă servească personal și să mă chestioneze asupra politicii externe a țării noastre. Fapt fără precedent, clienții ceilalți au fost un timp neglijați, magazinul devenind locul unei adevărate dezbateri de politică externă, încheiată de patron cu remarca:

— «Voi duceți o politică deșteaptă!» Scena avea să se repete în zilele următoare în diverse alte locuri. La redacția unui ziar, directorul

Aspect din timpul sesiunii Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România, din iulie 1967, în cadrul căreia a fost dezbătută și aprobată politica externă a statului nostru.

mi-a spus: — «Politica dv. externă oferă observatorilor material interesant pentru meditație și subiecte rodnice inovatoare pentru comentarii». La Institutul pentru relații internaționale vizita grupului de ziariști români a oferit conducerii institutului prilejul de a pune întrebări care vădeau un interes deosebit față de activitatea internațională a

Ministrul Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România, ales președinte al celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., este felicitat de Secretarul General al O.N.U., U Thant.

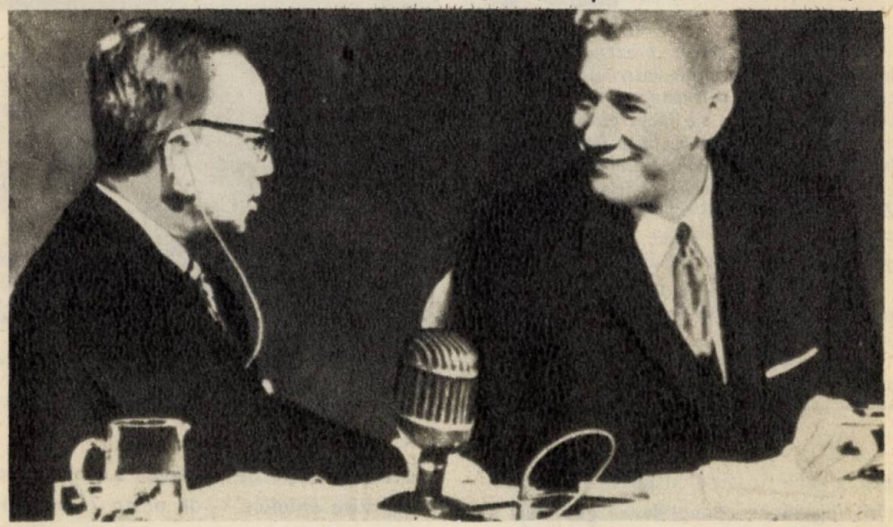

României, interes pe care l-am regăsit în zilele sesiunii Marii Adunări Naționale la zecile de corespondenți străini veniți la București pentru a informa pe cititorii lor asupra desfășurării dezbaterilor. Asemenea exemple au confirmat și confirmă în continuare că în anul 1967 stima și considerația opiniei publice mondiale față de România au sporit, că și în domeniul relațiilor sale externe țara noastră încheie anul cu un bilanț deosebit de rodnic.

Amploarea fără precedent a relațiilor internaționale pe care le are astăzi România, ilustrează justețea politicii noastre externe, constituind în același timp o recunoaștere a eforturilor constructive ale poporului nostru, a dorinței sale de a dezvolta buna înțelegere, prietenia și colaborarea cu toate popoarele. Atît prin realizările în dezvoltarea economică și socială, în întărirea forței sale materiale și politice cît și prin activitatea pe care o desfășoară pe arena internațională, țara noastră — parte componentă a marelui front antiimperialist, detașament activ al luptei pentru pace și progres — contribuie din toate puterile la întărirea forțelor socialismului și păcii. În această privință cîteva cifre — care bineînțeles nu cuprind și ultima perioadă a anului, deosebit de bogată — sînt edificatoare.

Evoluția dezvoltării relațiilor diplomatice ale Republicii Socialiste România arată că, dacă în 1955 aveam relații diplomatice cu 32 de state, în prezent, România întreține relații diplomatice cu 75 de state. Din anul 1960 și pînă în prezent, 23 de legații au fost ridicate la nivel de ambasadă.

De la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român au fost stabilite relații diplomatice, la nivel de ambasadă, cu următoarele 9 țări: Senegal, Republica Congo, Venezuela, Republica Democrată Congo, Republica Federală Nigeria, Republica Federală a Germaniei, Canada, Coasta de Fildeș și Singapore. În aceeași perioadă s-a stabilit deschiderea reciprocă de reprezentanțe consulare și comerciale la București și Madrid. Între țara noastră și celelalte țări socialiste au fost încheiate 114 convenții și alte instrumente judiciare, care, împreună cu celelalte acorduri în vigoare, formează o bază trainică pentru o colaborare fructuoasă cu aceste țări.

Dezvoltarea colaborării pe plan politico-

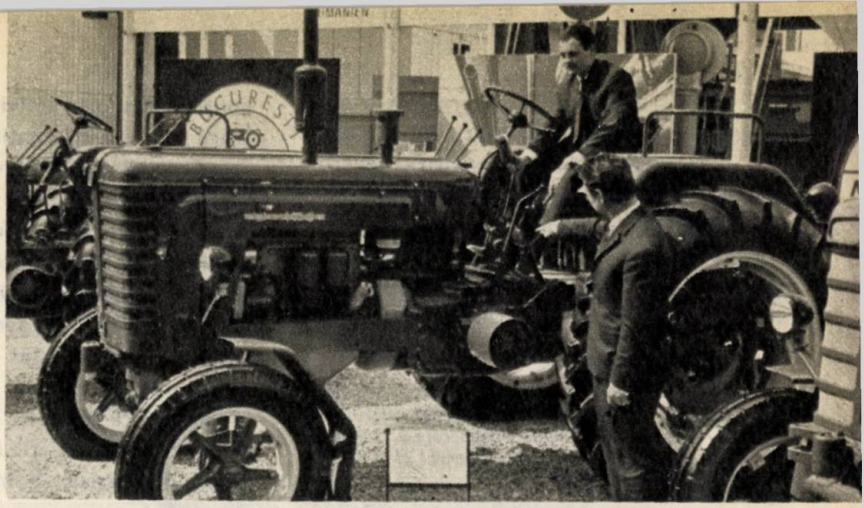

În anul care a trecut, prezența României la tîrgurile și expozițiile internaționale, precum și la o serie de manifestări cu caracter cultural și științific s-a făcut remarcată mai mult ca oricînd în trecut. Ea a fost prezentă, între altele, la tîrgurile internaționale de la Viena, Leipzig, München, Plovdiv, Tripoli, Zagreb, Hanovra, Milano, Bruxelles, Londra, Frankfurt pe Main, Tokio, Sidney etc. Iată aspecte de la cîteva din aceste manifestări:

Tractorul «U-450» — unul din exponatele standului românesc la Tîrgul internațional de la Hanovra (sus).

Aspect de la standul românesc la Tîrgul agricol de la Viena (dreapta).

diplomatic a țării noastre cu peste 75 de țări este strîns legată de consolidarea generală a țării noastre, de avîntul economic, de coeziunea moral-politică a poporului, de evoluția socială în ansamblu.

România întreține relații economice cu peste 100 de țări situate pe toate cele cinci continente și participă la activitatea a peste 70 de organizații internaționale cu caracter economic sau tehnico-științific.

Dezvoltarea economiei naționale — a industriei socialiste, a agriculturii, a celorialte ramuri — lărgește continuu baza participării României la circuitul economic mondial. În perioada 1960—1966 volumul comerțului nostru exterior a crescut cu 75 la sută. În schimburile economice externe ale României crește ponderea mașinilor, utilajelor, produselor fabricate, se lărgește continuu gama de produse și sortimente care trec în ambele sensuri granițele țării. În 1966 exportul de mașini și utilaje a fost de aproape 3 ori, iar cel de produse chimice — de peste 7 ori mai mare decît în 1959.

În perioada 1960—1966 volumul comerțului în ambele sensuri între România și celelalte țări socialiste a crescut după cum urmează: Cu U.R.S.S. — de 1,7 ori; cu Albania — de 3,6 ori; cu Bulgaria — de 2,8 ori; cu Cehoslovacia — de 1,9 ori; cu Republica Democrată Germană — de 1,9 ori; cu Iugoslavia — de 3,2 ori; cu Polonia — de 2,2 ori; cu Ungaria — de 1,6 ori; cu Mongolia — de peste 7 ori; cu R.D. Vietnam — de 3,7 ori. Din 1964, de cînd avem contracte comerciale de lungă durată, volumul schimburilor în ambele sensuri cu R.P. Chineză a crescut de 2,2 ori. În ultimul timp, s-au dezvoltat schimburile cu R.P.D. Coreeană și Cuba socialistă.

În 1966 și 1967 volumul comerțului cu mașini și utilaje dintre țara noastră și celelalte țări socialiste a crescut considerabil.

Ministerele, organele și organizațiile economice centrale au elaborat numeroase propuneri de cooperare economică și tehnică-științifică cu celelalte țări socialiste. Ele se referă la domenii de activitate dintre cele mai diverse: construcții de mașini, energetică, industrie minieră, producție de bunuri de consum, transporturi și telecomunicații, agricultură, turism.

Pe o linie ascendentă au evoluat relațiile economice ale României cu țările în curs de dezvoltare din Asia, Africa și America Latină. În perioada 1960—1966 volumul comerțului nostru cu aceste țări a crescut de aproape 2,5 ori. Avem acorduri comerciale și de plăți cu 26 de țări în curs de dezvoltare printre care: Iran, R.A.U., India, Siria, Brazilia. Au fost încheiate acorduri de cooperare economică și tehnică cu Iran și R.A.U., precum și acorduri de cooperare tehnică-științifică cu Sudan, Somalia și Kenia, Guineea, Ghana, Irak. Noi posibilități s-au creat în 1967 pentru dezvoltarea cooperării cu o serie de alte țări printre care Pakistan, India, Tunisia, Algeria, Maroc.

În concordanță cu politica de dezvoltare a relațiilor externe ale României cu toate țările, indiferent de sistemul social-economic, sporesc legăturile economice cu țările capitaliste, în special europene. Se lărgesc schimburile comerciale ale României cu Franța. Într-un ritm rapid au crescut schimburile noastre economice cu Italia. Pe o linie ascendentă se desfășoară relațiile economice dintre România și Republica Federală a Germaniei. O evoluție pozitivă, cu largi posibilități de extindere, cunosc legăturile economice ale țării noastre cu Suedia, Elveția, Olanda, Belgia, Danemarca și Finlanda, iar în afara continentului european — cu Japonia.

Cifrele trecute aici în revistă constituie o ilustrare concretă a amploarei eforturilor țării noastre în domeniul dezvoltării colaborării internaționale, eforturi care și-au găsit o recunoaștere și în alegerea ministrului de externe al României în calitate de președinte al sesiunii Adunării Generale a O.N.U. Faptele arată în mod viu că țara noastră, punînd în centrul politicii sale externe prietenia și alianța cu toate țările socialiste, desfășoară totodată o intensă activitate pe linia extinderii relațiilor cu toate țările, de pe toate continentele, indiferent de orînduirea lor socială.

România socialistă a dobîndit un binemeritat prestigiu pe arena internațională, aducîndu-și

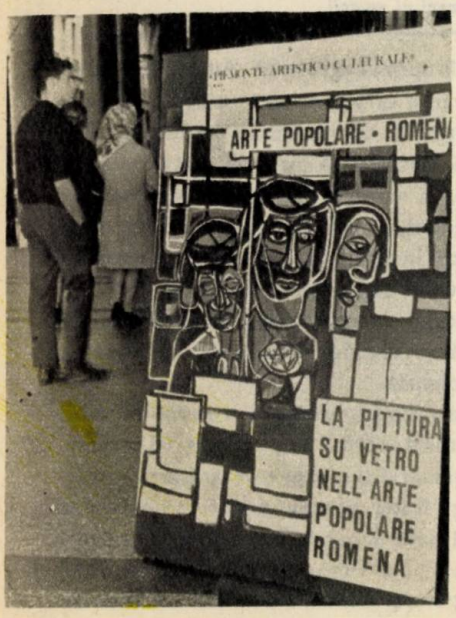

Afișe pe străzile orașului italian Torino, care anunță expoziția «Pictura pe sticlă în arta populară românească», care a avut loc în acest oraș (stînga).

La concursul internațional de la Tokio pentru cea mai bună interpretare a rolului Cio-Cio-San, care a avut loc în 1967, a participat și cîntăreața noastră de operă Lucia Stănescu (prima din stînga, în picioare).

1967 a marcat împlinirea a 50 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — eveniment care a deschis o nouă eră în istoria omenirii. A 50-a aniversare a Marelui Octombrie a prilejuit nenumărate manifestări în întreaga lume. Locurile legate de numele lui Vladimir Ilici Lenin — genialul inspirator și conducător al Revoluției din Octombrie — au fost vizitate cu această ocazie de numeroși oameni ai muncii.

contribuția la promovarea în relațiile internaționale a principiilor respectului dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, neamestecului în treburile interne ale altor popoare, egalității, independenței și suveranității naționale.

În anul 1967 s-a extins sprijinul și recunoașterea acestor principii în rîndul unui cerc larg de state, în cercurile largi ale opiniei publice mondiale. Totodată, trebuie subliniat că sursa principală a primejduirii păcii internaționale o constituie tocmai nesocotirea și încălcarea brutală a acestor principii în diferite locuri ale lumii.

Expresia cea mai gravă și cea mai flagrantă a acestei încălcări a constituit-o și în acest an continuarea războiului agresiv purtat de S.U.A în Vietnam, intensificarea bombardamentelor împotriva R.D. Vietnam — stat socialist liber și suveran. Amploarea protestului popular față de această politică, ilustrată de marile demonstrații din S.U.A., Peninsula Scandinavă, Anglia, Franța, împreună cu înfrîngerile militare și politice suferite de agresori în Vietnam au accentuat izolarea Statelor Unite, au subliniat cu putere că nu există altă cale pentru a se pune capăt conflictului și consecințelor sale decît oprirea agresiunii. Au devenit generale cererile ca S.U.A. să înceteze imediat și necondiționat bombardarea Republicii Democrate Vietnam, să înceteze toate acțiunile militare, să retragă trupele, să lase poporul vietnamez să-și hotărască singur soarta. Anul 1967 a scos în evidență că de oprirea războiului din Vietnam depind îmbunătățirea continuă a climatului internațional, normalizarea și dezvoltarea relațiilor între state, consolidarea păcii mondiale.

Poporul român, prin acțiuni de solidaritate, prin ajutorul acordat pe plan material, militar, politic și moral și-a exprimat fără preget prețuirea și frăția pentru poporul vietnamez, sprijinul hotărît dat luptei sale pînă la cucerirea deplină a victoriei. Mai mult, în arena internațională, România a militat cu hotărîre

Cu deosebit avînt a continuat să se desfăşoare, în anul care s-a scurs, şi mişcarea de eliberare naţională a popoarelor din ţările coloniale şi dependente din Africa şi Asia, mai ales din coloniile portugheze — Angola, Mozambic şi Guineea aşa-zis portugheză — Rhodesia, Africa de Sud-Vest, Republica Sud-Africană, Tailanda, Laos, Filipine, Arabia de Sud, precum şi lupta antiimperialistă din unele ţări latino-americane ca: Bolivia, Venezuela, Guatemala, Porto Rico etc.

Fotografia înfăţişează un grup de luptători din rîndul forţelor de eliberare din Guineea «portugheză», conduse de Partidul african al independenţei din Guineea «portugheză» şi Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.), care controlează în prezent peste jumătate din teritoriul acestei ţări.

Succesele mişcării de eliberare naţională din Aden şi din Arabia de sud au făcut să eşueze manevrele autorităţilor coloniale care, în cele din urmă s-au văzut nevoite să acorde independenţa teritoriilor componente ale fostei federaţii. La 30 noiembrie 1967 a fost proclamată Republica Populară a Yemenului de Sud — încununare a luptei de eliberare a popoarelor sud-arabice. Fotografia înfăţişează un atac al unui detaşament al F.L.O.S.Y.

pentru intensificarea eforturilor în vederea ajutorării poporului vietnamez, în vederea curmării agresiunii.

O altă sursă de încordare importantă în anul 1967 a constituit-o conflictul din Orientul Apropiat care îşi găseşte originea în încercarea imperialismului de a alimenta şi agrava vechi litigii, nesoluţionate,în scopul dominării acestei regiuni bogate în petrol. România s-a pronunţat de la început pentru reglementarea diferendelor dintre ţările Orientului Apropiat nu pe calea ciocnirilor militare ci pe calea înţelegerii şi găsirii unor soluţii în conformitate cu interesele tuturor popoarelor care trăiesc în această regiune.

Ţara noastră a militat activ în Adunarea Generală a O.N.U. pentru găsirea unui mod de soluţionare a conflictului arabo-izraelian, acceptabil pentru părţile interesate, pronunţîndu-se împreună, cu numeroase alte state,

pentru retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate, pentru excluderea folosirii forței în relațiile dintre țările acestei regiuni. De asemenea, delegația română s-a pronunțat împotriva măsurilor de anexare a Ierusalimului luate de Israel.

Evoluția evenimentelor în anul care a trecut a scos în evidență printr-o multiplicitate de fapte pline de semnificație că una din trăsăturile epocii pe care o trăim este participarea tot mai intensă la rezolvarea problemelor vieții internaționale a țărilor mici și mijlocii. S-a dovedit încă o dată că acționînd cu energie și combativitate pentru apărarea intereselor și drepturilor lor legitime, țările mijlocii și mici pot juca un rol remarcabil în viața internațională, pot influența în măsură considerabilă evoluția evenimentelor, contribuind la apărarea securității în lume.

În perioada de care ne ocupăm, evoluția vieții internaționale s-a desfășurat pe fondul unor ample procese înnoitoare ce caracterizează epoca noastră, al dezvoltării mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Credincios principiilor internaționalismului proletar,Partidul Comunist Român prin schimburi de vizite, convorbiri și alte acțiuni a desfășurat o activitate susținută pe linia lărgirii continue a legăturilor și solidarității cu toate partidele comuniste și muncitorești frățești. De asemenea a continuat activitatea pentru lărgirea contactelor cu partidele socialiste, mișcările de eliberare națională, cu toate organizațiile progresiste din țările în curs de dezvoltare și cu alte organizații politice care se pronunță pentru colaborare și pace între popoare.

Tabloul lumii contemporane așa cum ni se înfățișează la finele lui 1967 evidențiază în mod cuprinzător concluzia că forțele progresului, frontul antiimperialist, își manifestă superioritatea față de forțele reacțiunii, ale imperialismului. În configurația acestui tablou poporul român se afirmă prin politica sa externă ca un factor activ, cu un înalt simț de responsabilitate față de cauza socialismului, față de soarta păcii și progresului în lumea întreagă.

NICOLAE LUPU

Agresiunea SUA în Vietnam, încăpățînarea cu care unele cercuri politice și militare de la Washington continuă această politică nefastă în disprețul voinței opiniei publice americane și mondiale, a stîrnit un puternic val de proteste atît în Statele Unite, cît și în întreaga lume. Mișcarea protestatară a îmbrăcat cele mai diverse forme, începînd cu mitinguri și demonstrații de stradă și continuînd cu marșuri de masă, semnături pe petiții, arderea ordinelor de chemare, luări de poziții ale unor personalități politice de cea mai înaltă răspundere, comisii și tribunale internaționale, strîngerea de ajutoare pentru Vietnam etc.

Imagine de la una din marile demonstrații împotriva agresiunii americane în Vietnam care au avut loc în anul 1967 în Italia. Această demonstrație s-a desfășurat la Milano și la ea au participat peste 100 000 de persoane.

Peste 30 000 de persoane parcurg străzile Parisului în cadrul uneia din numeroasele demonstrații din Franța pentru pace în Vietnam (sus).

Demonstrație la Oackland — California (SUA) împotriva încorporărilor pentru Vietnam, reprimată de poliție (dreapta).

Mame cu copii în spate, tineri și tinere, manifestînd pe străzile orașului japonez Sunagawa (jos).

În ciuda concentrării de către SUA și sateliții lor a unor mari efective de trupe și a unei imense cantități de materiale de război de cel mai modern tip în Vietnamul de Sud, a atacurilor barbare ale aviației americane asupra teritoriului R.D. Vietnam, agresorii au înregistrat eșecuri răsunătoare în fața nezdruncinatei voințe a eroicului popor vietnamez de a lupta pentru a-și apăra libertatea și ființa națională, independența și unitatea patriei.

Iată cîteva imagini elocvente ale curajului și bărbăției poporului vietnamez, ale acestei hotărîri eroice, capabile să dea peste cap planurile agresive ale imperialismului american în Vietnam:

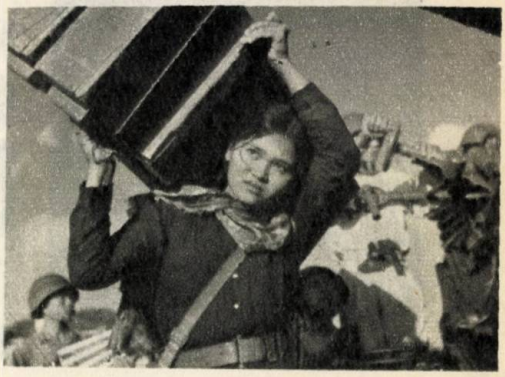

Elan tineresc, abnegație și eroism exprimă acest grup de tinere fete nord-vietnameze care se luptă cu stihia apelor pentru a astupa spărtura produsă de avioanele agresoare într-un dig al unui lac de acumulare (fotografia de mai sus).

Aceeași hotărîre se poate citi și pe fața tinerei luptătoare (imaginea din dreapta) dintr-un detașament de autoapărare din provincia Thanh Hoa din R.D. Vietnam, în timp ce cară obuze la o piesă de artilerie antiaeriană în cursul unui raid de bombardament al aviației americane.

Pe aici nu se trece! — pare să spună acest tînăr luptător din rîndul forțelor patriotice sud-vietnameze care se pregătește să oprească înaintarea blindatelor cu ajutorul unei arme antitanc pe unul din fronturile de luptă din junglele Vietnamului de sud.

Bilanțul anului care s-a încheiat este deosebit de bogat și în ceea ce privește lupta revendicativă a clasei muncitoare și-a altor categorii de oameni ai muncii din țările capitaliste, acțiunile lor împotriva ofensivei patronatului, pentru condiții de muncă și viață mai bune, pentru drepturi și libertăți democratice, împotriva cursei înarmărilor și a politicii agresive a imperialismului, pentru securitate și pace în lume. Milioane de oameni ai muncii din Statele Unite, Japonia, Anglia, Franța, Italia, Republica Federală a Germaniei, Australia și din numeroase alte țări au luat parte la astfel de acțiuni în cursul anului trecut.

Mii de persoane masate în Place de la Republique (Piața Republicii) din orașul francez Bordeaux pornesc spre prefectură, manifestînd împotriva lockout-ului declarat de patronii uzinelor «Dessault» din acest oraș (fotografia din stînga).

Polițiști londonezi, evacuînd pe unul din participanții la o demonstrație de protest împotriva deciziei guvernului englez de-a majora taxele de studii pentru studenții străini (fotografia din dreapta)

În anul care a trecut, Statele Unite au continuat să mențină importante forțe militare la bazele pe care și le-au creat pe teritoriile a numeroase state de pe cele cinci continente. Harta de mai jos, publicată de ziarul american «The Christian Science Monitor», arată că în 1967 la bazele militare ale S.U.A. situate în diverse colțuri ale lumii erau răspîndiți aproximativ 3 200 000 de militari americani.

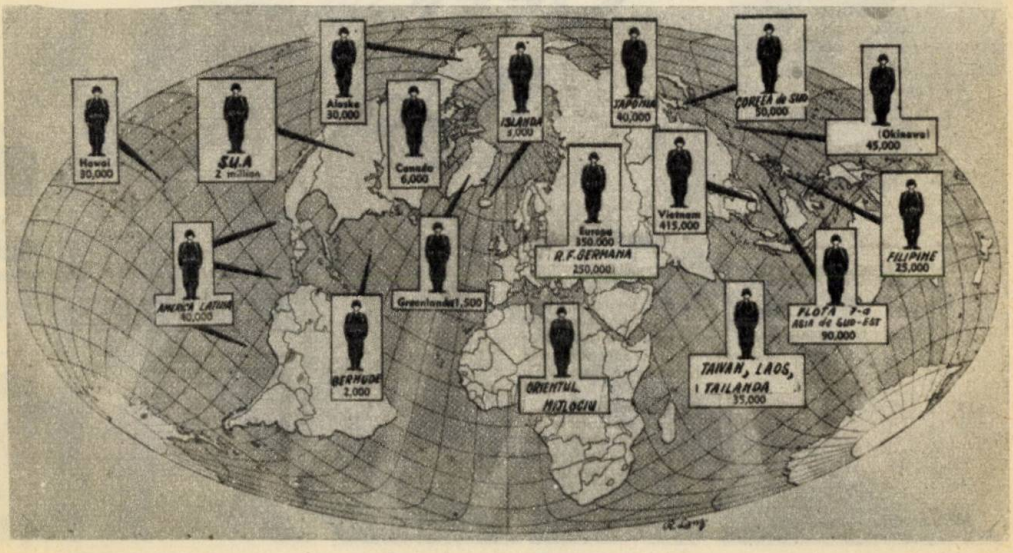

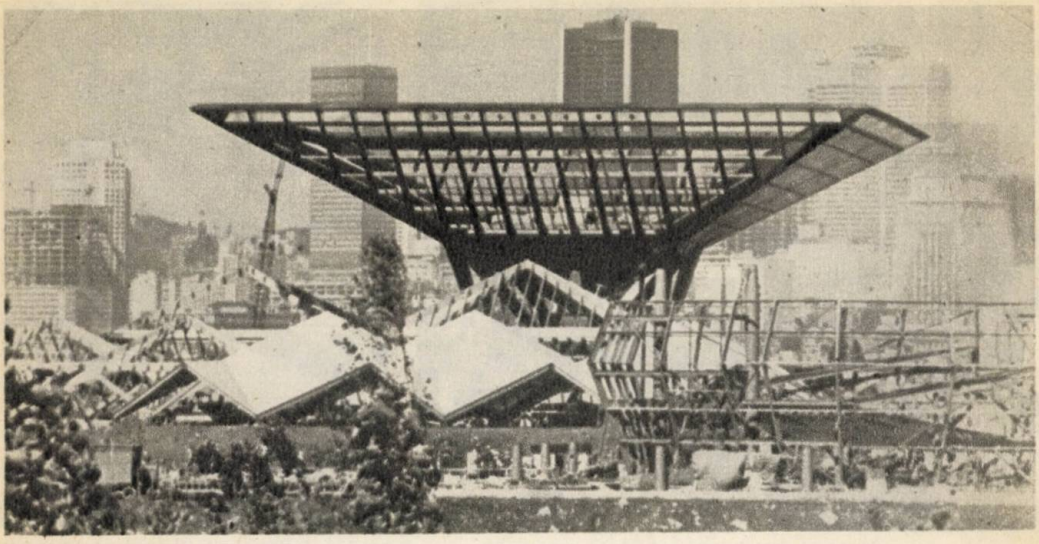

„EXPO'67"

Unul din evenimentele de seamă ale anului 1967 l-a constituit și expoziția mondială de la Montreal (Canada) — «Expo — 67». Cel mai important pavilion al acestei expoziții a fost cel al țării organizatoare. Situat pe insula Notre-Dame, el a fost reprezentat din punct de vedere arhitectonic printr-o enormă piramidă întoarsă (în fotografia de mai sus), denumită «Katimavik» (cuvînt eschimos care înseamnă «loc de reuniune»).

„EXPO'70"

În timp ce «Expo-67» se afla încă în plină activitate, în Japonia începeau pregătirile în vederea marelui eveniment al anului 1970, Expoziția mondială de la Tokio — «Expo-70». Aceste pregătiri se desfășoară într-un ritm susținut, astfel încît încă de pe acum ea se face simțită în viața capitalei și altor orașe japoneze. Iată un avion destinat Expoziției mondiale din 1970, realizat de constructorii japonezi și care poartă emblema lui «Expo-70».

c.i.l. suceava

Calea Unirii 31 tel. 3185

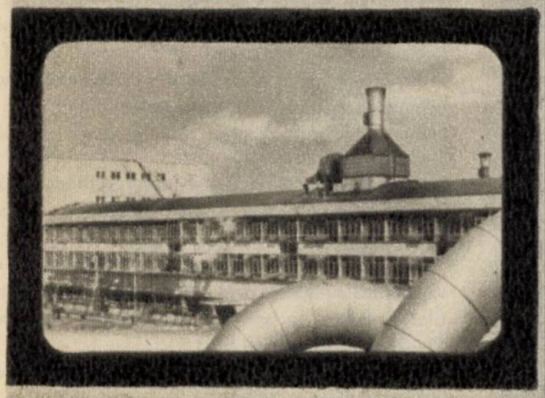

produce:

— mobilă modernă sau cu motive naţionale cu finisaje superioare;
— placaj din lemn de fag,
— placaj pentru vagoane,

— plăci fibrolemnoase dure,
— plăci fibrolemnoase poroase,
— plăci fonoabsorbante,
— uşi, ferestre pentru construcţii de locuit,
— parchete din lemn de fag.

Livrările în export se fac prin Tehnoforest-Export. Bucureşti, Piaţa Rosetti nr. 4.

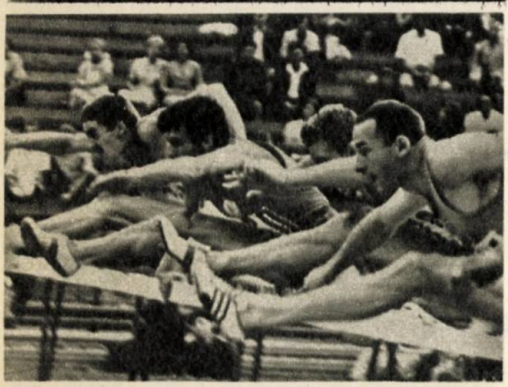

MEXICO 68

Din anul 1896, cînd focul sacru adus din Olimpia a învăpăiat marmura albă a stadionului din Atena, la fiecare patru ani tineretul sportiv din lumea întreagă celebrează Jocurile Olimpice, reeditînd pe arenele metropolelor moderne jocurile antice,-pagină glorioasă din istoria Eladei lui Sofocle, a lui Pindar și Platon. Timp de peste 7 decenii, Jocurile Olimpice moderne, instituite de francezul Pierre de Coubertin, au jalonat dezvoltarea impetuoasă a sportului, urcușul neîntrerupt al recordurilor, aspirația spre mai sus a tinerilor atleți. Din Atena lui Spiros Louys, păstorul maratonist, trecînd prin Parisul lui Montherlant, pînă la Tokio-ul lui Hokusai, flacăra olimpică a poposit în aproape toate marile orașe ale lumii, unind sub flamura albă credințe, civilizații, expresie a unei umanități unice, însetată de pace și mai bine. Caracterul universal al jocurilor, sentimentul solidarității umane, au fost și vor fi chezășia continuității lor.

Acum, iată-ne în pragul unui nou an olimpic, an care va culmina cu desfășurarea celei de-a 19-a ediții a Jocurilor de vară ce vor avea loc la Ciudad de Mexico, între 12—27 octombrie 1968.

În toamna viitoare, Olimpia și Teotihuacan, unde cu milenii în urmă au înflorit două mărețe culturi, vor fi unite prin flacăra olimpică. Zi și noapte, ea va arde deasupra Piramidei Soarelui, lîngă Mexico, reînviind un cult străvechi din partea locului. În vremea aztecilor, la fiecare 52 de ani (cifră ce reprezenta un secol), focurile din vetre erau stinse. Norodul se aduna lîngă «Muntele Stelei» și preoții aprindeau din piatră și iască focuri pe piscuri, pentru a reînnoi ciclul vieții. Fiecare se întorcea acasă ducînd în mînă o torță aprinsă. Această ceremonie impresionantă era unul din evenimentele cele mai importante în lumea precolumbiană. Înălțarea focului olimpic la Piramida Soarelui îmbracă o semnificație deosebită pentru poporul mexican, care primește întîia oară solii olimpici, sportivi veniți din toate punctele cardinale ale planetei noastre.

Viitoarea Olimpiadă este un eveniment așteptat cu nerăbdare nu numai în Mexic, ci și în restul lumii, ea simbolizînd o speranță de pace și înțelegere. Din punct de vedere sportiv, Jocurile din Mexic prezintă un interes excepțional, pentru că ele au loc în condiții total diferite de cele cunoscute la Olimpiadele precedente. O altitudine neobișnuită pentru sportivi, o ambianță și un climat deosebit, piste de concurs din material plastic, iată numai cîteva elemente care conferă certificatul de «premieră», un caracter inedit, olimpiadei mexicane.

Orașul Ciudad de Mexico (peste 4 milioane de locuitori) se află la 20 grade latitudine nord, ceea ce cores-

(Continuare în pag. 48)

Atenția iubitorilor de sport din toată lumea se va îndrepta, de marți 6 pînă duminică 18 februarie 1968, spre **Grenoble**, orașul gazdă a celei de-a X-a ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă. Filmele, fotoreportajele, relatările trimișilor speciali prezentînd cadrul în care se vor desfășura competițiile vor reuși, fără îndoială, să împlinească o imagine a orașului, a peisajului urban și mai ales a celui natural, care va fi grandiosul decor al întrecerii. Dar nici pînă atunci **Grenoble** nu rămîne un simplu nume. Orașul, înainte de-a fi fost ales de către Comitetul Olimpic drept gazdă a Jocurilor de iarnă, avea cîștigat un vechi și bun renume: acela de-a fi un oraș cu fața deschisă spre viitor.

Privind înainte, spre anii ce vin, **Grenoble** nu-i un oraș fără trecut. Dimpotrivă, el se mîndrește că-și poate documenta existența încă din timpul lui Cezar, din anul 43 înaintea erei noastre. Dar prezentul său nu de-acele îndepărtate vremi se leagă, ci de timpuri mai apropiate nouă care i-au asigurat un ritm de dezvoltare pe măsura progresului tehnico-științific contemporan. Începutul a fost făcut în 1869, cînd la **Grenoble** pionierii «cărbunelui alb» au construit prima conductă forțată. Descoperirea și punerea în valoare a acestor resurse energetice constituie, potrivit afirmației tuturor specialiștilor, începutul noii istorii a orașului. Dovadă progresul rapid al industriei sale, creșterea impetuoasă a populației (70 000 de locuitori pe-atunci, 100 000 în 1945, aproape 250 000 astăzi). Deși este socotit — după numărul de locuitori — al unsprezecelea oraș al Franței, **Grenoble** deține un loc de frunte printre centrele industriale, universitare și de cercetare științifică. I se adaugă — și i se sporesc prin amenajările destinate jocurilor olimpice — meritele turistice, orașul fiind, asemeni Brașovului nostru, punct de plecare pentru iubitorii de ascensiuni și sporturi de iarnă.

Apărînd consecvent locul progresist pe care i l-a atribuit Aristide Bergès, părintele «aurului alb» în domeniul aplicațiilor tehnice, **Grenoble** dezvoltă azi (cum a dezvoltat în trecut cercetările în domeniul energiei hidraulice) cercetările în domeniul energiei atomice și al electronicii. Această activitate se îmbină cu cea desfășurată în industrie care cunoaște o diversificare asemănătoare în Franța doar celei pariziene: la Grenoble coexistă, deopotrivă de prestigioase, industrii alimentare, metalurgice, de hîrtie, aluminiu, textile și — de veche tradiție — pielărie fină pentru mănuși (celebrele în lume, încă din secolul al XIV-lea, mănuși de Grenoble!)

(Continuare în pag. 48)

grenoble

MEXICO 68

punde în Africa, sudului Saharei, unui climat subtropical. Dar Ciudad de Mexico, datorită altitudinii (2 278 m) are o climă moderată, temperatura medie fiind de 17—17 grade, cu oscilații între 10—25 grade. Presiunea barometrică variază în jurul a 580 mm mercur (presiune scăzută în raport cu țara noastră — 780 mm) și prezintă un efect favorabil în concurs, rezistența aerului fiind mai mică față de corpurile în mișcare. Aceasta dă un avantaj egal cu un vînt favorabil de 1,5 m pe secundă.

Fenomenul explică avalanșa de recorduri mondiale obținute de cicliști la ultima săptămînă preolimpică și rezultatele superioare în cursele pe distanțe scurte.

Dar există și un efect nefavorabil. În ciuda faptului că la Mexico aerul conține tot atîta oxigen ca și la noi, din cauza presiunii atmosferice scăzute (20,9 la sută) presiunea acestui oxigen asupra plămînilor este mai mică cu aproximativ 25 la sută, și în consecință absorbția oxigenului în sînge devine mai anevoioasă.

De aceea, la efort prelungit, organismul — mai ales neantrenat — suferă. Totuși, atleții veniți de la altitudini joase însă bine pregătiți și în perfectă stare de sănătate, se adaptează relativ ușor.

Schimbarea fusului orar, la care sportivii se adaptează în 4—5 zile, este un impediment minor dar nu neglijabil. Cînd la noi este ora 12, la Ciudad de Mexico este ora 4 dimineața, astfel că rezultatele probelor sportive care se desfășoară după amiaza și seara nu vor putea parveni în Europa decît a doua zi dimineață.

Dar dincolo de aceste neajunsuri inerente, Mexicul, făcînd sacrificii enorme, s-a străduit să ofere totul, în primul rînd inegalabila ospitalitate a locuitorilor săi.

Ceea ce constituie un punct forte al viitoarei gazde olimpice este echipamentul său sportiv excepțional, comparabil doar cu cel de la Tokio, fără a uita o industrie hotelieră cu tradiție și ultramodernă. În afara stadionului Aztec, rezervat exclusiv turneului de fotbal (110 000 locuri), Ciudad de Mexico s-a îmbogățit cu stadionul olimpic (80 000 locuri) din Cetatea universitară, un Palat al sporturilor acoperit (10 000 locuri) un velodrom cu pistă de parchet (5 000 locuri), construcțiile integral noi ale satului olimpic care vor putea adăposti peste 10 000 de persoane.

Complexul nautic amenajat pe lacul Xochimilco, poligonul «Indios Verdes», Arena de box Mexico, alte numeroase săli și terenuri de concurs și antrenament, vor oferi condiții optime celor peste 5 000 de competitori veniți să caute «aurul» mexican pe înaltele podișuri.

Întrecerile sportive vor fi însoțite de festivaluri folclorice, expoziții de pictură și sculptură, concerte, baluri.

grenoble

Dezvoltarea a determinat o creștere corespunzătoare a necesității de cadre: **Grenoble** a răspuns nevoii. Universitatea sa, întemeiată în 1339, este astăzi una dintre cele dintîi ale Franței. Are peste 15 000 de studenți, o facultate de științe de reputație mondială și faima de-a fi reușit să stabilească o excelentă legătură între studii și producție, între activitatea teoretică și cea practică.

În această iarnă orașul își va dezvălui însă cu precădere celelalte amintite merite: meritele turistice, pentru care **Grenoble** are, prin așezare, vocație și, prin tradiție, o bază organizată încă de la 1889. De-atunci în jurul orașului, pe culmile și-n văile Alpilor a prins a se împlini o adevărată cunună de stațiuni pentru sporturile de iarnă: Chamrousse, Autrans, Saint-Nizier, Villard de Lans și altele. Ele vor găzdui, fiecare în parte, probe ale jocurilor olimpice: schi, sărituri, săniuță, bob și altele. Celelalte competiții — patinaj, hochei — precum și ceremonia deschiderii jocurilor vor avea loc la **Grenoble,** chiar în oraș.

Toate pregătirile făcute, toate amenajările speciale care au costat peste un miliard de franci, au menirea să confirme o veche părere care susținea că viitorul turistic și sportiv al orașului e clădit pe... zăpadă. Zăpada, superba zăpadă a Alpilor, va chema în februarie la Grenoble sportivii lumii întregi. Pentru a-i găzdui, pentru a le înlesni circulația, pentru a crea un cadru cît mai agreabil și confortabil sportivilor în competiție și spectatorilor, pentru a înlesni transmiterea veștilor de la Olimpiadă, la **Grenoble** s-a construit enorm: aproape 200 de km de șosea, 3 000 de locuințe (ce vor alcătui satul olimpic), piste, trambuline, un palat al sportului pe gheață; s-au instalat sute de kilometri de cabluri, s-a amenajat o enormă «casă a presei», s-au făcut nenumărate amenajări urbane. În stațiunile alpine, si-n special la Chamrousse, s-au construit hoteluri, vile, cabane, locuri de parcare, magazine, servicii publice capabile să adăpostească și să mulțumească mii de oaspeți.

La **Grenoble,** în capătul fiecărei străzi e-un munte. Organizatorii jocurilor olimpice și-au propus să întregească această realitate: «**La capătul fiecărei străzi,** au zis ei, **un munte, fiecare munte o bucurie!**». După febra pregătirilor văzute astă vară și după ultimele știri care confirmă încheierea lor, se pare că acest adaus la definirea orașului va deveni un adevăr. Un adevăr reprezentativ, pe care îl vor confirma cei ce vor fi în februarie oaspeții orașului **Grenoble,** gazda primitoare și plină de solicitudine a celei de-a X-a ediții a Jocurilor Olimpice de iarnă.